

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Ekonomické dopady zvýšení daně z přidané hodnoty u knih

Vypracovala: Kateřina Nováková

Vedoucí práce: Ing. Václav Boněk

České Budějovice 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina NOVÁKOVÁ**
Osobní číslo: **E11121**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Ekonomické dopady zvýšení daně z přidané hodnoty u knih**
Zadávající katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Analyzovat, jaké dopady mělo zvýšení DPH u knih na ediční činnost a na prodej knih, zda a jak se změnila cena knih, spotřebitelská poptávka a jejich prodej.

Metodický postup:

1. Vývoj sazby daně z přidané hodnoty u knih v letech 1993-2011
2. Zvýšení sazby daně z přidané hodnoty u knih k 1. 1. 2012, jeho důvody
3. Dopady úpravy sazby DPH na cenu knih
4. Vývoj počtu vydaných knih, průměrného nákladu a průměrné ceny knih v letech 2010-2012
5. Vývoj prodeje knih v letech 2010-2012
6. Dopady zvýšení sazby DPH na nakladatele a knihkupce
7. Další zvýšení sazby DPH k 1. 1. 2013, předpoklad dalšího zvýšení v příštích letech
8. Sazby DPH na knihy v zemích Evropské unie
9. Závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Kolektiv autorů. Statistická ročenka ČR 2012. Praha: Český statistický úřad, 2013. 824 s. ISBN 978-80-250-2253-5.

Pistorius, Vladimír. Jak se dělá kniha. Příbram: Nakladatelství Pistorius, 2011. 288 s. ISBN 978-80-87053-50-8.

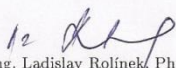
Taxation trends in the European Union. Luxembourg: Eurostat, 2012. 272 s. ISBN 978-92-79-21209-3.

Zákon č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, včetně důvodových zpráv ke změnám sazeb.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Václav Boněk**
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: **1. února 2013**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2014**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.

děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studená 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. února 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci na téma „Ekonomické dopady zvýšení DPH u knih“ vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Ve Vodňanech dne

.....

Kateřina Nováková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Václavu Boňkovi za jeho odborné vedení, trpělivý přístup a cenné rady, kterých jsem využila při zpracování této bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala všem laskavým nakladatelům a knihkupačům za jejich ochotu, spolupráci a informace, díky kterým jsem svou práci mohla dokončit.

Obsah

1. Úvod	11
2. Daň z přidané hodnoty	13
2.1 Charakteristika DPH	13
2.2 Historie DPH	13
2.3 Výhody a nevýhody DPH	14
2.4 Sazby DPH	15
2.4.1 Vývoj sazby DPH v letech 1993 – 2013	15
2.4.2 Vývoj sazby DPH u knih v letech 1993 – 2011	16
2.4.3 Zvýšení DPH u knih k 1. 1. 2012 a jeho důvody	17
2.4.4 Sazba DPH u knih v roce 2013	17
2.5 Sazby DPH v zemích Evropské unie	18
2.5.1 Sazby DPH na knihy v zemích Evropské unie	18
3. Dopady úpravy sazby DPH na cenu a vydávání knih	22
4. Český knižní trh	25
4.1 Produkce českých knih	25
4.2 Vývoj počtu vydaných knih v letech 1990 - 2012	25
4.3 Český knižní trh v roce 2010	26
4.3.1 Počet vydaných knih	26
4.3.2 Průměrná cena a průměrný náklad knih	26
4.3.3 Průměrná cena knih	26
4.3.4 Průměrná cena knih ve sledovaném knihkupectví	28
4.3.5 Nákup knih	28
4.3.6 Produkce knih	29
4.4 Český knižní trh v roce 2011	30
4.4.1 Počet vydaných knih	30
4.4.2 Průměrná cena a průměrný náklad	30
4.4.3 Produkce knih	31
4.5 Český knižní trh v roce 2012	31
4.5.1 Počet vydaných knih	31
4.5.2 Průměrná cena knih	32
4.5.3 Produkce knih	33

5. Titulová skladba vydávaných knih	34
5.1 Vydávání knih z pohledu nakladatelů	36
6. Další faktory ovlivňující knižní trh	39
7. Metodika	41
7.1 Sběr a zpracování dat	41
8. Výsledky	42
9. Diskuze	47
10. Příjmy veřejných rozpočtů	49
10.1 Daň z příjmů	49
10.1.1 Daň z příjmů právnických osob	50
10.1.2 Daň z příjmu fyzických osob	50
10.1.3 Vliv snížení zisku na daň z příjmů	50
11. Závěr.....	52
12. Summary	54
Seznam použité literatury	56
Seznam obrázků, tabulek a grafů	59
Přílohy	60

1. Úvod

„Nemilovat knihy znamená nemilovat moudrost. Nemilovat moudrost však znamená stávat se hlupákem“

(J. A. Komenský)

Téma své bakalářské práce jsem si vybrala z velmi prostého důvodu. Jako vášnivá čtenářka mohu říci, že se mne velice dotýká. Situace českého knižního trhu posledních let není úplně příznivá, a proto mne neustálé zvyšování DPH u knih znepokojuje. Kam tento vývoj povede?!

Knihy je základem poznání, studnice informací, učitel věků. Vzdělává nás, rozvíjí naši fantazii, nutí nás přemýšlet, rozšiřuje naši slovní zásobu. Současná doba je však plná shonu a jen málo z nás si udělá čas na čtení. K tomu nepřispívá ani konkurence, kterou knihy mají v televizi, internetu, sociálních sítích a dalších aktivitách, při nichž lidé tráví svůj volný čas. Všeobecně lze tvrdit, že čtení knih a čtenářů ubývá. Tento nepříznivý vývoj ještě více prohlubuje ekonomická situace čtenářů a vládní politika, která novelami o DPH knižnímu trhu příliš nepomáhá.

Knihy byly zařazeny do snížené sazby DPH s cílem podpořit čtenářství dětí, vzdělání a kulturu. Této podpory se knihám dostává od samotného zavedení DPH v lednu 1993, avšak její váha se neustále snižuje. Sazba DPH u knih se během posledních dvaceti let ztrojnásobila. Otázkou tedy zůstává, zda při současné maximální 15% sazbě daně neztrácí zařazení knih do snížené sazby svůj smysl.

Téma této bakalářské práce zní: „Ekonomické dopady zvýšení DPH u knih“ a jejím cílem je analyzovat dopady na knižní trh, které s sebou zvýšení DPH u knih přináší.

První kapitola práce se podrobně zabývá daní z přidané hodnoty a její historií. Zdůrazňuje její výhody a nevýhody, popisuje sazby DPH a jejich vývoj. Rozebírá příčiny zvýšení sazeb DPH u knih v posledních letech a srovnává sazby DPH uvalené na knihy v zemích Evropské unie.

Ve druhé kapitole jsou analyzovány možné dopady zvyšování sazby DPH u knih a situace českého knižního trhu posledních let. Hovoří se v ní o počtu vydaných knih, jejich průměrné ceně, nákladu a produkci knih.

Třetí kapitola vypráví o titulové skladbě knih. Její první část odkrývá statistická data, druhá analyzuje změnu struktury vydávaných knih a její ovlivnění nejen zvýšením sazby DPH u knih. Uvádí řešení, ke kterým byli nakladatelé nuceni dojít.

Ve čtvrté kapitole jsou popsány faktory, které významným způsobem ovlivňují prodej knih v České republice.

Kapitola pátá zobrazuje vliv zvýšení DPH u knih na činnost českých knihkupců. Uvádá, jak zvýšení sazby DPH ovlivnilo prodej knih a tržby knihkupců, uvádí další okolnosti, které měly na provoz jejich činnosti vliv.

Poslední kapitola popisuje dopad zvýšení DPH u knih na příjmy veřejných rozpočtů. Zdůrazňuje důležitost daní pro veřejné rozpočty, uvádí charakteristiku daní z příjmů a její ovlivnění zvýšením DPH u knih.

2. Daň z přidané hodnoty

Ještě předtím, než se začneme podrobněji zabývat dopady zvýšení sazby daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) u knih, musíme nejprve objasnit základní problematiku DPH. Její charakteristiku, princip fungování a funkci. Podíváme se na vznik DPH a její historii, zhodnotíme výhody a nevýhody této daně a její sazby.

2.1 Charakteristika DPH

Daň z přidané hodnoty je nepřímou všeobecnou daní, která od 1. 1. 1993 nahradila daň z obratu. Patří k významným nástrojům veřejných financí. Představuje jeden z nejdůležitějších příjmů veřejných rozpočtů. Zatěžuje zejména konečného spotřebitele, tedy osobní spotřebu občanů, státu a dalších subjektů, které neprovádějí podnikatelskou činnost. Podléhá jí dodání zboží, poskytování služeb, dovoz zboží ze třetích zemí, pořízení zboží a služeb z jiných zemí EU a převod nemovitostí.¹

Principem fungování DPH je vybírání daně na každém stupni zpracování, nikoli z celého obratu, ale pouze z toho, co bylo k hodnotě statku na daném stupni přidáno. Zdaňuje se tedy jen přidaná hodnota. Problém ale nastává v otázce, co nově vytvořenou hodnotu tvoří, a proto je daňová povinnost u DPH stanovena nepřímo. Každý daňový subjekt je povinen všechnu svou produkci zdanit. Má však možnost snížit daň odvedenou státu o tu, kterou sám zaplatil v cenách nákupů pro svoji produkci.²

2.2 Historie DPH

První zmínka o DPH souvisí s potřebou zavedení jednotného systému všeobecných daní ze spotřeby, neboť systém daně z obratu nezaručoval neutralitu v mezinárodním obchodě. Tyto předpoklady vedly k usnesení, že nejvhodnější daní pro společný trh je nová forma vícerázové neduplicitní daně- daně z přidané hodnoty, která měla nahradit kumulativní obratové daně.

Zavádění DPH je spojeno s První směrnicí č. 67/227/EEC z roku 1967. Již v tomto roce přijala DPH Francie spolu s Dánskem, v průběhu následujících let přijali DPH další země s vyspělou tržní ekonomikou, v 90. letech také postkomunistické země

---

¹ Boněk, V., Běhounek, P., Benda, V., & Holmes, A., (2001). Lexikon-Daňové pojmy.

² Vančurová, L., Láchová, L. (2012). Daňový systém ČR 2012.

včetně České republiky.³ DPH se rozšířila po celém světě. Výrazně ovlivnila nejen členské a poté kandidátské země, ale i ostatní země světa.

2.3 Výhody a nevýhody DPH

Každá změna s sebou přináší jistá pro a proti a není tomu jinak ani u zavedení DPH. Nahrazení daně z obrátu daní z přidané hodnoty mělo své odpůrce i zastánce, panovaly různé názory ve prospěch i proti DPH, v současné době ve světě ale převažuje pozitivní přístup k DPH, který vyzdvihuje především tyto výhody:

- **Neutralita** – konečný podíl daně v ceně zboží či služeb odpovídá zákonné sazbě, nediskriminuje komodity s vyšším počtem stupňů zpracování,
- **Možnost zdanit služby** – úspěšnější zdanění služeb, u kterých je větší možnost daňových úniků,
- **Výhodnost pro mezinárodní obchod** – v souvislosti s růstem mezinárodního obchodu stoupá význam omezení daňových distorzí u DPH – umožnění vývozu bez daně,
- **Odolnost proti daňovým únikům** – vedení evidence o dani zaplacené ze vstupů snižuje daňové úniky, hrozba kontroly ze strany finančních úřadů,
- **Spolehlivost výnosů pro stát** – přínos vyšších výnosů ze zdanění spotřeby.

Mezi nevýhody DPH patří především:

- **Náročnost přechodu na novou daň** – velmi administrativně i politicky náročná změna, jejíž cena je (finančně i jinak) velmi vysoká,
- **Administrativní nákladnost fungování daně**- velké množství plátců daně spojené s náročností účtování,
- **Obavy ze zvýšení inflace**- možnost růstu inflace a tedy zvýšení spotřebitelských cen,⁴
- **Nepřihlíží k příjmům nebo majetku nositele daňového břemene.**

---

³ Láchová, L. (2007). Daňové systémy v globálním světě.

⁴ Kubátová, K. (2010) Daňová teorie a politika.

2.4 Sazby DPH

U drtivé většiny zemí, které mají zavedený systém DPH, dochází k používání více sazeb daně a to i přes to, že je tento systém mnohem více náročný než systém s jednotnou sazbou. Příčinou jejich rozlišení je snaha po snížení regresivnosti dopadu daně, proto základní předměty a služby podléhají nižší sazbě DPH.⁵

I když některé studie uvádějí, že z čistě ekonomického hlediska je nejefektivnější použití jedné sazby DPH, praxe ukazuje přínos použití snížené sazby v pečlivě zvolených komoditách.⁶

V České republice jsou v roce 2013 využívány dvě sazby daně. Základní, jejíž hodnota je ve výši 21 %, a snížená ve výši 15 %. Základní sazba se uplatňuje téměř na většinu zboží a služeb. Zboží a služby, na které je uvalena snížená sazba, jsou uvedené v přílohách 1-4 k zákonu č. 235/2004 Sb.

Příloha č. 2 k zákonu č. 235/2004 Sb. stanovuje seznam služeb podléhajících snížené sazbě. Do tohoto seznamu patří zdravotní a sociální péče, hromadná pravidelná doprava, vstupné na divadelní představení aj.

Příloha č. 3 k zákonu č. 235/2004 Sb. vymezuje zboží podléhající snížené sazbě. Jedná se například o potraviny a nápoje, léky, zdravotní materiál, knihy, noviny a časopisy.

2.4.1 Vývoj sazby DPH v letech 1993 – 2013

Tabulka 1: Vývoj sazby DPH

Období	Základní sazba DPH	Snížená sazba DPH
1. 1. 1993 - 31. 12. 1994	23%	5%
1. 1. 1995 - 30. 4. 2004	22%	5%
1. 5. 2004 - 31. 12. 2007	19%	5%
1. 1. 2008 - 31. 12. 2009	19%	9%
1. 1. 2010 - 31. 12. 2011	20%	10%
1. 1. 2012 - 31. 12. 2012	20%	14%
od 1. 1. 2013	21%	15%

Zdroj: Změny DPH matou podnikatele za posledních 20 let už šestkrát

Po pádu komunistického režimu a znovuoobnovení demokracie začala Česká republika plánovat budoucí vstup do Evropské unie. Tento zásadní krok znamenal

⁵ Kubátová, K. (2010). Daňová teorie a politika.

⁶ Láchová, L. (2007). Daňové systémy v globálním světě.

mimo jiné i zavedení DPH, ke kterému došlo 1. 1. 1993 na základě zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty. Základní sazba byla stanovena na 23 %, snížená sazba na 5 %.

Tento prvotní zákon o DPH platil v téměř nezměněné formě dva roky. Poté došlo k řadě novelizací, platných od 1. 1. 1995. Novely mimo jiné představovaly změnu v základní sazbě DPH, u které došlo k jejímu snížení z 23 % na 22 %. Hodnota snížené sazby zůstala na 5 %. Trh se tímto zákonem řídil devět let, až do 30. 4. 2004.

Zásadní změna zákona o DPH nastala po vstupu České republiky do Evropské unie 1. 5. 2004. Existující zákon nebyl plně v souladu se Šestou směrnicí, která je základním dokumentem o harmonizaci DPH v členských státech unie, a proto nabyl účinnosti nový zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Přejít na tento zákon znamenal mnoho změn a to i ve výši sazby daně. Základní byla snížena o tři procentní body na 19 %, snížená byla ponechána ve výši 5 %.

Další změna v sazbách DPH na sebe nenechala dlouho čekat. Od 1. 1. 2008 došlo ke zvýšení snížené sazby na 9 %, základní sazby zůstala ve stejné výši, tj. 19 %. Výše sazeb platila do 31. 12. 2009. Od tohoto okamžiku dochází k jejich pravidelnému zvyšování. Rok 2010 přinesl změnu obou sazeb, kdy základní byla stanovena na 20 %, snížená na 10 %. O dva roky později došlo k opětovnému zvýšení snížené sazby o čtyři procentní body na 14 %. Tato změna vydržela pouze rok, od 1. 1. 2013 má snížená sazba hodnotu 15 %, čímž se Česká republika dostává mezi země s nejvyšší sníženou sazbou DPH v Evropě. Změna nastala i u základní sazby, která má nyní hodnotu 21 %. V roce 2014 k úpravě sazeb DPH nedošlo, jejich výše byla zachována.⁷

2.4.2 Vývoj sazby DPH u knih v letech 1993 – 2011

Od zavedení DPH v roce 1993 patří knihy dle ustanovení přílohy č. 1 k zákonu č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, mezi zboží, podléhající snížené sazbě daně. I když byl tento zákon nahrazen novým zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, na zařazení knih mezi položky podléhající snížené sazbě daně se nic nezměnilo. Vývoj sazby DPH u knih tedy koresponduje s vývojem snížené sazby.

Po dlouhých 14 let byla sazba uvalená na knihy ve výši 5 %. K jejímu zvýšení došlo až v roce 2008 a to rovnou o čtyři procentní body na 9 %. Ani tato výše sazby nebyla

---

⁷ Vesecký, Z. (2013). Změny v DPH matou podnikatele, za posledních 20 let už šestkrát.

konečná, k dalšímu zvýšení došlo po dvou letech v roce 2010, kdy sazba vzrostla na 10 %. Tuto hladinu si udržela i v následujícím roce.

Pro srovnání, v roce 2011 uplatňovalo vyšší DPH u knih ze všech států Evropské unie pouze Lotyšsko (12 %), Bulharsko (20 %) a Dánsko (22 %).

2.4.3 Zvýšení DPH u knih k 1. 1. 2012 a jeho důvody

Od 1. 1. 2012 nabyla účinnosti další novela zákona o DPH, která s sebou přinesla dvě hlavní změny v sazbách DPH uvalených na knihy. První změnou bylo zvýšení snížené sazby na 14 %. Druhou změnou, která měla vstoupit v platnost o rok později, bylo sjednocení základní a snížené sazby na 17,5 %.

Důvodů tohoto razantního zvýšení snížené sazby ve dvou krocích bylo hned několik. Prvními jsou výsledky vyplývající z některých ekonomických analýz, které uvádějí, že ze skrytých dotací, které vláda poskytuje prostřednictvím snížené sazby DPH, nejvíce benefitují vysokopříjmové skupiny. Zrušením či omezením výčtu zboží a služeb, na něž je uvalena snížená sazba DPH, lze takto získané prostředky z veřejných rozpočtů směřovat přímo k nízkopříjmovým skupinám formou sociálních dávek a příspěvků.

Dalším důvodem těchto změn je snaha o snížení počtu daňových úniků, založených na využívání rozdílů mezi vyšší sazbou DPH na vstupu a nižší sazbou DPH na výstupu. Tyto politické kroky měly za cíl získání zdroje na realizaci penzijní reformy, účinné od roku 2013, z dodatečného výnosu z DPH. Vyšší výnos z DPH by byl použit k posílení finanční stability důchodového systému, pro zajištění dostatečné úrovně starobních důchodů v nejbližších letech.⁸

2.4.4 Sazba DPH u knih v roce 2013

Dle novely zákona o DPH z roku 2012 mělo dojít od 1. 1. 2013 ke sjednocení základní a snížené sazby DPH na 17,5 %. Tato změna však nebyla uzákoněna a bylo rozhodnuto o ponechání základní a snížené sazby daně. Hlavním důvodem pro toto rozhodnutí byla ekonomická situace nízkopříjmových a středních vrstev obyvatelstva, která díky hospodářské krizi a sociální politice uplatňované v České republice stavěla obyvatele na hranici životního minima. Plánované sjednocení sazeb by neumožnilo těmto lidem nakupovat ani základní potraviny nezbytné k obživě a znamenalo by to

---

⁸ Sněmovní tisk 377/0, část č. ½, Novela zákona o dani z přidané hodnoty – EU.

další zátěž pro sociální systém.⁹ Zcela beze změny ale sazby DPH ponechány nebyly, došlo k jejich dalšímu zvýšení a to: základní sazba vzrostla o 1% bod na 21 %, snížená sazba na 15 %. Pro rok 2014 sazby DPH zůstaly stejné.

2.5 Sazby DPH v zemích Evropské unie

Přesto, že je DPH harmonizována směrnicí EU, není nikde přesně určeno, kolik sazeb DPH a v jaké výši mají země EU mít. Proto má každý stát EU různý počet a různou výši sazeb. Směrnice však stanovují pravidla, která musí být dodržována. V nich jsou stanoveny minimální hranice daňových sazeb a to:

- základní sazba DPH nesmí být nižší než 15 %
- hranice snížené sazby nesmí být nižší než 5 %, přičemž státy mohou uplatňovat až 2 snížené sazby.

Dále směrnice povoluje členským státům tzv. přechodné období, ve kterém mohou využívat sníženou sazbu DPH nižší než 5 %.

Sazby v EU rozdělujeme:

- základní sazbu (standard rate)
- sníženou sazbu (reduced rate)
- super sníženou sazbu (super-reduced rate)
- „mezisazbu“ (parking rate)
- nulovou sazbu (zero rate)

Většina členských států používá 2-3 sazby, některé státy jako například Irsko nebo Lucembursko používají 4 sazby (základní, 2 snížené a super sníženou), naopak Dánsko má nastavenou jednotnou sazbu 25 %. V některých zemích dochází k osvobození určitého zboží či služeb od DPH, tedy používání tzv. nulové sazby.¹⁰

2.5.1 Sazby DPH na knihy v zemích Evropské unie

Knihy je základním nositelem myšlenek, které ovlivňují lidské konání, rozvíjí gramotnost obyvatelstva a jejich kulturu. To si uvědomují všechny ekonomicky vyspělé země, proto je jejich snahou poskytovat knižnímu trhu různé státní podpory. Nejznámější a nejrozšířenější státní podporou je snížená sazba DPH na knihy, která je využívána ve většině členských zemí s výjimkou Dánska a Bulharska. Státy jako Irsko

⁹ Sněmovní tisk 859/0, část ¼, Novela zákona o dani z přidané hodnoty.

¹⁰ Jedlička, J. (2013). Daň z přidané hodnoty v Evropské unii.

či Velká Británie DPH uvalené na knihy zcela odstranily. Mezi další podpory patří: pevné ceny knih, programy na podporu knihoven a čtenářských návyků, snížené poštovné pro knižní zásilky či osvobození od cla.¹¹

Sazby DPH u knih se ve vyspělých zemích Evropské unie pohybují mezi 5-6%, u většiny států sazba nepřekročí hranici 12 %. Vyšší než 12% sazbu mají pouze Česká republika (15 %), Bulharsko (20 %) a Dánsko (25 %). Super sníženou sazbu (tzn. nižší než 5 %) používá Itálie (4 %), Lucembursko (3 %) a Španělsko (4 %), nulovou sazbu Irsko a Velká Británie. V osmi zemích EU (Estonsko, Finsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Rumunsko, Řecko a Švédsko) se u knih uplatňuje nižší sazba DPH než u potravin. Některé státy uplatňují více sazeb na knihy a noviny, které rozlišují z hlediska jejich typu a obsahu, např. Francie, která na knihy s pornografickým obsahem či knihy vyvolávající násilí uplatňuje 19,6% sazbu. U drtivé většiny zemí je nižší sazba DPH uplatňována i na noviny, naopak je tomu u e-knih, kde mimo Francie a Lucemburska státy uplatňují základní sazbu.

Nutno uvést, že Dánsko představuje v Evropě z hlediska DPH jedinou výjimku. Jak je již uvedeno výše, země má pouze jednu sazbu DPH, avšak existuje určité zboží, např. některé druhy knih či noviny, které sazbě DPH nepodléhají. Jednotná sazba DPH je vykompenzována silným progresivním zdaněním u daně z příjmu fyzických osob a faktem, že v Dánsku se neodvádí sociální a zdravotní pojištění. Podporu knižního trhu provádí formou dotací autorům děl a knihovnám, které od nakladatelů odebírají podstatnou část jejich produkce.¹²

---

¹¹ Pistorius, V. (2011). Jak se dělá kniha.

¹² Šmíd, T. (2011). Dopad zvýšení DPH na knihy.

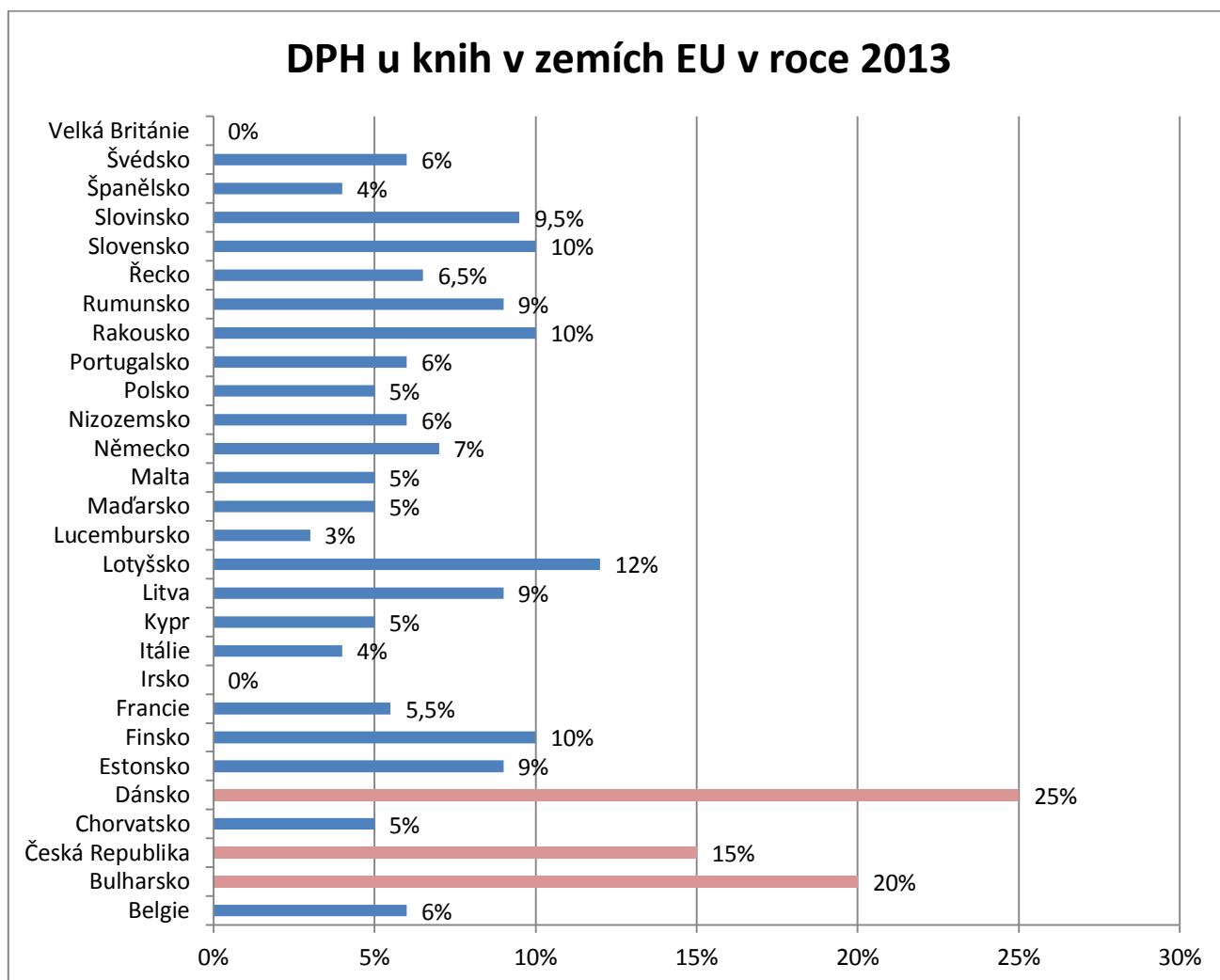
Tabulka 2: Přehled základních a snížených sazeb DPH uplatňovaných na knihy, noviny a e-knihy v zemích EU k 1. 7. 2013¹³

Země	Základní	DPH u knih	DPH u noviny	DPH u e- knih
	DPH			
Belgie	21%	6%, 21%	0%, 6%, 21%	21%
Bulharsko	20%	20%	20%	20%
Česká republika	21%	15%	15%	21%
Chorvatsko	25%	5%	5%, 10%	25%
Dánsko	25%	25%	0%, 25%	25%
Estonsko	20%	9%	9%	20%
Finsko	24%	10%	10%, 24%	24%
Francie	19,6%	5,5%, 19,6%	2,1%, 19,6%	7%
Irsko	23%	0%	9%	23%
Itálie	21%	4%, 21%	4%	21%
Kypr	18%	5%	5%	18%
Litva	21%	9%	21%	21%
Lotyšsko	21%	12%	12%	21%
Lucembursko	15%	3%	3%	3%
Maďarsko	27%	5%	5%	27%
Malta	18%	5%	5%	18%
Německo	19%	7%	7%	19%
Nizozemsko	21%	6%	6%	21%
Polsko	23%	5%, 23%	8%, 23%	23%
Portugalsko	23%	6%	6%	23%
Rakousko	20%	10%	10%	20%
Rumunsko	24%	9%	9%	24%
Řecko	23%	6,5%	6,5%	23%
Slovensko	20%	10%	20%	20%
Slovinsko	22%	9,5%	9,5%	22%
Španělsko	21%	4%, 21%	4%, 21%	21%
Švédsko	25%	6%	6%	25%
Velká Británie	20%	0%	0%	20%

Zdroj: VAT Rates applied in the Member States of the European Union

¹³ Eurostat. (2013). Taxation trends in the European Union.

Graf 1: DPH u knih v zemích EU v roce 2013

Zdroj: VAT Rates applied in the Member States of the European Union

Změny u sazeb DPH v roce 2014 nastaly pouze ve Francii, kde se sazba na knihy s pornografickým charakterem či knihy vyvolávající násilí zvýšila z 19,6 % na 20 %. Obdobně tomu bylo i v Itálii, kde sazba vzrostla z 21 % na 22 %. Ostatní země sazby ponechaly nezměněné.¹⁴

¹⁴ European commission. (2014). VAT Rates Applies in the Member States of the European Union.

3. Dopady úpravy sazby DPH na cenu a vydávání knih

Jakékoliv zvýšení DPH přináší pro knižní tvorbu mnohem závažnější problémy než pro jiné oblasti hospodářství. Knihy jsou na rozdíl od potravin, oblečení či léků zbytným statkem, lidé si je při vyšší ceně nekoupí, respektive koupí si jich méně.

Při zvyšování DPH u knih platí nepřímá úměra. Čím vyšší je daň, tím menší je průměrný prodaný náklad na titul. Nižší vydaný náklad znamená vyšší cenu tisku za kus, z čehož plyne, že tituly, jejichž realizace byla ekonomicky smysluplná před zvyšováním DPH, se po zvýšení nevyplatí a knihy nevycházejí.¹⁵

Zvýšení DPH má u knih tyto následky:

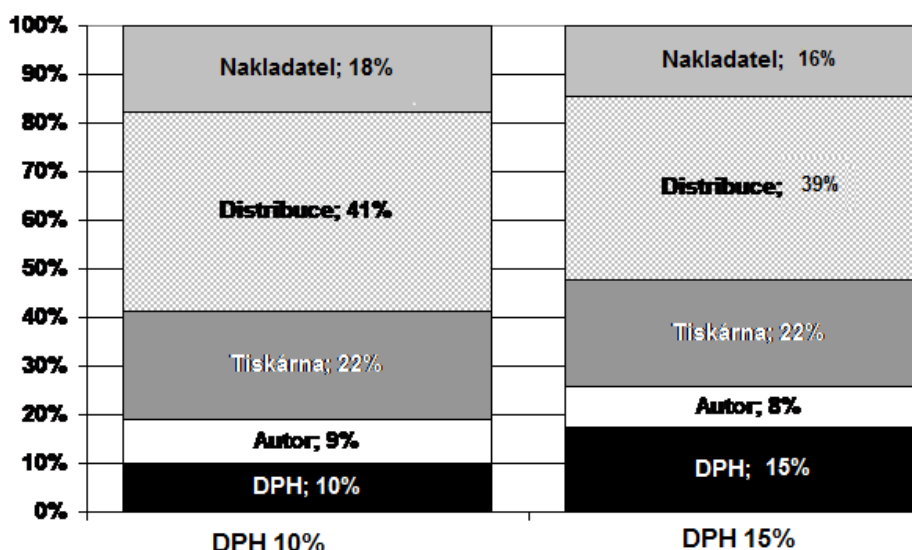
- Dochází k růstu cen knih, v důsledku čehož si jich lidé kupují méně. Ke snižování počtu nakupovaných titulů přispívá i prudký růst cen potravin a léků (v důsledku zvýšení DPH u potravin a léků), neboť lidem na knihy peněžní prostředky nezbývají.
- Počet vydaných titulů klesá. Nakladatelé nemohou do koncových cen knih zahrnout celý nárůst DPH, neboť nárůst ceny knihy nad určitou psychologickou hranici je kontraproduktivní: lidé si knihu nekoupí. Zmenší se objem tržeb nakladatelů, řada projektů přestane být ekonomicky únosná a nakladatelé omezí vydávání knih.

---

¹⁵ Vesecký, Z. (2013). Zpráva o českém knižním trhu. Vše se točí kolem DPH.

Dopady zvýšení sazby DPH u knih pro nakladatele ilustruje následující obrázek:

Obrázek 1: Dopady zvýšení sazby DPH u knih pro nakladatele

Zdroj: DPH a knižní trh

Cena knih, kterou zaplatí čtenář v knihkupectví, se dělí mezi 5 hlavních subjektů: nakladatele, distribuci, tiskárnu, autora a DPH. Nakladateli tedy z částky zaplacené čtenářem zbyde 18 %. Pokud by došlo ke zvýšení sazby DPH z 10 % na 15 %, zbylo by nakladateli při zachování parametrů současné produkce po zaplacení autora, distribuce a tiskárny 16 %, tedy o celých 16 % původních prostředků méně. Pro pokrytí svých nákladů by musel nakladatel prodat větší počet výtisků. Pokud ovšem nemůže s prodejem většího počtu výtisků počítat, knihu jednoduše nevydá. Také by došlo i k výraznému snížení autorských honorářů.¹⁶

Vážnou hrozbou tedy není samotné zdražování knih, ale skutečnost, že jich bude vycházet mnohem méně. Vydávání velkého množství knih má značný přínos pro národní kulturu a vzdělanost. Jednou z hlavních oblastí sledovaných v národních vzdělávacích soustavách v ekonomicky vyspělých státech je výuka tzv. čtenářské gramotnosti, kde má Česká republika dlouhodobě podprůměrné hodnocení se stále sestupným trendem.

Výsledkem zdražování knih a poklesu počtu vydaných titulů, zejména v oblasti učebnic a naučných knih bude snížená dostupnost vzdělávání pro všechny, což povede

¹⁶ Pistorius, V. (2011). DPH a knižní trh.

k rozdílům ve znalostech dětí ze sociálně slabých a sociálně silných rodin, zvýší se čtenářská negramotnost obyvatelstva.¹⁷

Další nepříznivé efekty spojené se zvýšením DPH na knihy:

- Snížení produkce českých knih vede k rozpadu části knihkupecké sítě, pozastavení činnosti či bankrotu některých nakladatelů. Redukcí vydávání knižních titulů dojde k zániku pracovních míst v řádech 2 – 3 tisíců.
- Vysoká sazba DPH znevýhodňuje české knižní podnikatele oproti zahraniční konkurenci.¹⁸

---

¹⁷ Šmíd, T. (2011). Dopad zvýšení DPH na knihy.

¹⁸ Pistorius, V. (2011). DPH a knižní trh.

4. Český knižní trh

Knižní trh v České republice je obtížné řádně popsat, neboť není k dispozici dostatek relevantních statistických údajů. Tuto situaci způsobují zejména čeští nakladatelé a knihkupci, kteří nechtějí poskytovat jakékoli údaje o svém podnikání. Příčinou jsou obavy ze zneužití těchto informací, někteří zase zastávají názor, že do jejich podnikání nikomu nic není.

K dispozici jsou pouze údaje národní agentury ISBN a výkazy Národní knihovny, shromažďované na základě databáze tzv. povinných výtisků. Všechna tato data se ovšem týkají pouze titulové skladby, nemají tedy žádnou spojitost s ekonomickými ukazateli. Nejsou proto známé ani základní charakteristiky, jakými jsou průměrná cena nebo průměrný náklad českých knih, nevíme, kolik čeští občané za knihy utratí. Určitá čísla lze vyvodit z výzkumu čtenářských návyků vedeného prof. Trávníčkem v roce 2007 a 2010, z každoročních Výkazů o neperiodických publikacích či z bibliografické databáze České národní bibliografie (dále jen ČNB).¹⁹

4.1 Produkce českých knih

Odhad počtu vydaných titulů je sestavován na základě informací z databáze ČNB, ve které Národní knihovna uvádí všechny knihy vydané na území České republiky, o kterých ví. Již od 90. let jsou nakladatelé povinni odevzdávat do tzv. konzervačního fondu dva výtisky od každého vydaného titulu. I když je povinnost odevzdávání výtisků uložena zákonem o neperiodických publikacích, je stále určitá část knižní produkce v databázi ČNB nezachycena. Jde především o knihy příležitostných či malých neprofesionálních nakladatelů, kteří zákon o neperiodických publikacích neznají.²⁰

4.2 Vývoj počtu vydaných knih v letech 1990 - 2012

Do roku 1990 vykazovalo knižní odvětví stálý počet vydávaných knižních titulů. K prvnímu nárůstu počtu vydaných knih dochází v roce 1991. Od té doby zaznamenáváme trvalý růst, který postupně stoupal až na více než 18 tis. titulů ročně. Tato hranice byla překonána v roce 2007, kdy vyšlo 18 029 titulů. Přestože v roce 2008 došlo ke zvýšení sazby DPH u knih o 4 % body, k poklesu počtu vydaných knih nedošlo. Ten následoval až o rok později, kdy bylo vydáno zhruba o tisíc knih méně než

¹⁹ Pistoriu, V. (2011). Jak se dělá kniha.

²⁰ Pistoriu, V. (2011). Jak se dělá kniha.

v roce předešlém. K dalšímu poklesu došlo i v roce 2010, kdy se počet tištěných knih snížil na 17 054. Tak trochu „šok“ přináší rok 2011, ve kterém došlo k dosažení rekordu v počtu vydaných knih o více než 11 % na konečných 18 985. Po výrazném nárůstu vydaných knih v roce 2011 přichází stejně výrazný pokles, kdy byl počet vydaných knih v roce 2012 zhruba stejný jako v roce 2010, tedy 17 247.

4.3 Český knižní trh v roce 2010

Jak již bylo uvedeno, v roce 2010 došlo již podruhé během dvou let ke zvýšení sazby DPH u knih. Toto razantní zvýšení o 5 % bodů s sebou přináší jisté změny v chování českých čtenářů, proto bych v této části ráda nastínila situaci českého knižního trhu v roce 2010.

4.3.1 Počet vydaných knih

V roce 2010 došlo již druhým rokem po sobě ke snížení celkového počtu vydaných titulů neperiodických publikací, tentokrát o přibližně 4 %. Počet vydaných knih téměř koresponduje s rokem 2006, kdy bylo vydáno jen o 35 titulů méně.²¹

Tento rok je také spojen s razantním nástupem e-knih. Roste jejich produkce i prodej, navzdory tomu, že je na ně uvalena základní sazba DPH. Tento fakt řadí Českou republiku do skupiny zemí na světě, která uvaluje na e-knihy tak vysokou daň.

4.3.2 Průměrná cena a průměrný náklad knih

Při určování průměrného nákladu či průměrné ceny knih nemůže být stavěno na žádných dostatečně širokých statistických datech, proto dochází pouze k jejich určitému odhadu.

Ceny knih a jejich vývoj jsou údaje méně střežené. Větší nepřesnosti jsou v odhadu průměrného nákladu knih, neboť statistická data o této veličině končí rokem 1990. Po tomto roce již čeští nakladatelé přestali data o nákladech svých publikací uvádět. Průměrný náklad se pohybuje v rozmezí 3000 – 3500 výtisků, avšak dochází k jeho stálému poklesu, který je přímo úměrný růstu počtu vydaných titulů.²²

4.3.3 Průměrná cena knih

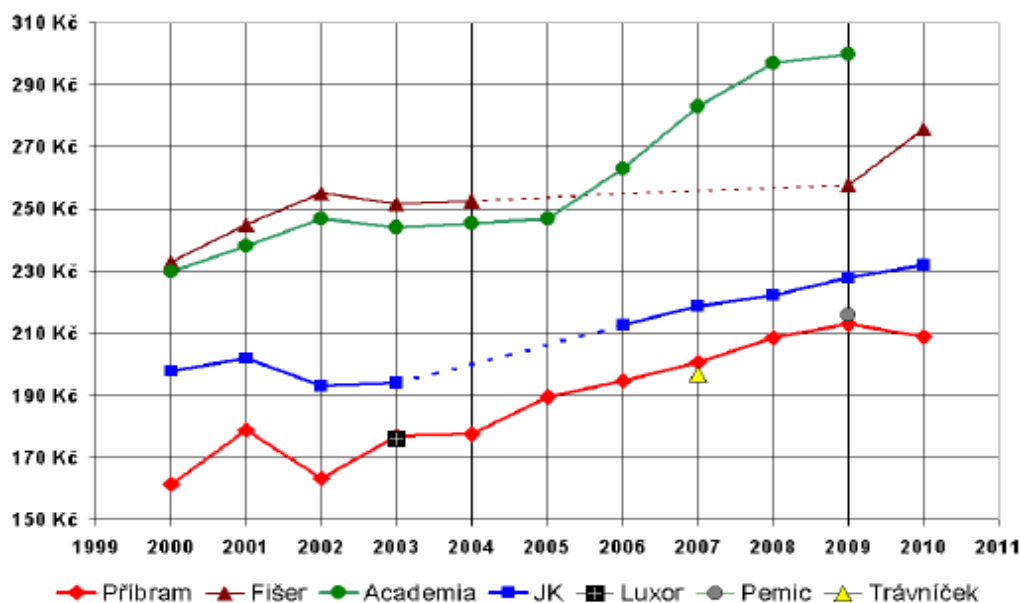
Zjištění průměrné ceny knih není prakticky možné. Neexistují přesné počty prodaných knih, nejsou k dispozici ani celkové tržby, realizované na českém knižním

²¹ Národní informační a poradenské středisko pro kulturu. (2011). Kultura České republiky v číslech.

²² Pistorius, V. (2011). Jak se dělá kniha.

trhu. Odhad průměrné ceny můžeme proto provést pouze na základě číselné řady z let 1999 – 2010, poskytnuté několika knihkupeckými subjekty, i když je zřejmé, že nerepresentují všechny prodejní kanály. Nezahrnují například internetový prodej nebo zlevněné knihy. Údaje jsou uvedeny v následujícím grafu:²³

Graf 2: Průměrná cena knih v letech 2000 - 2010

Zdroj: Zpráva o českém knižním trhu 2011/2012

Graf zobrazuje údaje o vývoji průměrné ceny knih z několika knihkupectví:

Příbram -okresní knihkupectví Márie Olšanské, JK – prodejna řetězce Jana Kanzelsbergera, Academia – prodejna Academic na Václavském náměstí v Praze, Fišer – prodejna Bohuslava Fišera v Kaprově ulici v Praze. Dalším jsou údaje získané z výzkumů prof. Trávníčka AV ČR (Trávníček) a distribucí PemicBooks (Pemic).

Z grafu jsou mimo jiné i patrné velmi rozdílné průměrné ceny knih v různých typech knihkupectví: knihkupectví Academia prodává více drahé odborné a vědecké publikace, proto jsou zde průměrné ceny knih o 60 až 90 Kč vyšší, než je průměrná cena knih v knihkupectvích standardních, prodávajících širší sortiment, jako například knihkupectví Luxor či prodejny JK. Ceny knih se liší i napříč různými kanály. V prodejnách Academia či Fišer je cena knih o 20 -30 Kč vyšší. Jiná cena, výrazně nižší, bude v prodejnách se zlevněnými knihami.

²³ Pistorius, V., Pečenka, M., Žák, J., Balašík, M., & Turečková, M. (2012). Zpráva o českém knižním trhu 2011/2012.

Většina českých knih je prodávána v knihkupectvích se širokým sortimentem, proto lze říci, že tyto data dobře vyjadřují skutečnou průměrnou cenu českých knih, která činila v roce 2010 dle výzkumů prof. Trávníčka 243 Kč.²⁴

4.3.4 Průměrná cena knih ve sledovaném knihkupectví

Následující tabulka zobrazuje vývoj průměrné ceny knih v knihkupectví Olšanská v Příbrami. Jedná se o středně velké okresní knihkupectví, prodávající široké žánrové spektrum publikací.²⁵

Tabulka 3: Vývoj průměrné ceny knih v knihkupectví Olšanská

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Cena v Kč	80,6	108,3	125,6	130,5	147,2	156,9	161,5	178,9	163,3
Nárůst		34%	16%	4%	13%	7%	3%	11%	-7%

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Cena v Kč	176,8	177,7	189,6	194,8	200,8	208,6	213	208,9
Nárůst	6%	1%	7%	3%	3%	4%	2%	-2%

Zdroj: Ceny českých knih

Zajímavá situace zde nastává v roce 2010, kdy spolu se zvýšením sazby DPH na knihy došlo ve sledovaném knihkupectví ke snížení cen knih. Lze jen odhadovat, nakolik tento opačný vývoj souvisí se skladbou sortimentu, snížením marže či strategií prodejny udržet se na trhu.

4.3.5 Nákup knih

Dle studie Jiřího Trávníčka čeští čtenáři v roce 2010 v průměru nakoupili 5,0 knih, za které vydali 1 214Kč, což je v přepočtu na celou populaci 2,3 knihy za 558Kč. Ve srovnání s předchozí studií z roku 2007 jde o 14% pokles. V roce 2007 připadl na jednoho čtenáře nákup 6,6 knih za 1 303Kč, což znamená i snížení částky vydané za knihy o 89Kč. Další informace získané z průzkumu jsou uvedeny v následující tabulce:

²⁴ Pistorius, V., Pečenka, M., Žák, J., Balašík, M., & Turečková, M. (2012). Zpráva o českém knižním trhu 2011/2012

²⁵ Pistorius, V. (2010). Ceny českých knih.

Tabulka 4: Porovnání aktivit čtenářů v letech 2007 a 2010

AKTIVITY	2007	2010	Absolutní rozdíl	Poměrný rozdíl
Čtení	83%	79%	-4	-5%
Nakupování knih	71%	46%	-25	-35%
Návštěva knihoven	40%	38%	-2	-5%
Počet přečtených knih za rok	16,1	17,3	1,2	8%
Domácí knihovny (svazky)	274	245	-29	-11%
Počet nakoupených knih (svazky)	6,6	5	-1,6	-14%
Peníze vydané za knihy (Kč)	1 303	1 214	-89	-7%
Čtení knih (minut denně)	41	38	-3	-7%

Zdroj: Čtenáři a internauti

V roce 2010 přiznává 79 % obyvatel České republiky, že za rok přečtou alespoň jednu knihu, 46 % přiznává, že za stejnou dobu alespoň jednu knihu zakoupí a 38 % čtenářů přiznává, že alespoň jednou navštíví veřejnou knihovnu. Čtení knih můžeme označit jako aktivitu výrazně většinovou, naopak nakupování knih a návštěvu veřejných knihoven jako aktivitu nevýrazně menšinovou.

Velký rozdíl oproti roku 2007 je v nabývání knih, což svědčí o rozevření ekonomických nůžek. Objevil se zde i jeden paradox: v roce 2007 čtenář přečetl 16,1 knih za rok, přičemž počet minut věnovaných čtení za den byl 41. V roce 2010 šlo o 17,3 knih za rok s počtem 38 minut denně. Výsledkem tedy je, že se v roce 2010 četlo o něco více, čtení však byla věnována kratší doba. Tento poznatek může svědčit o tom, že se čeští čtenáři stávají spíše čtenáři výkonnými, povrchními nebo hektickými.

Z celkového porovnání údajů z let 2007 a 2010 vyplývá následující: česká čtenářská kultura mírně oslabila. Jediná položka, která vzrostla, je počet přečtených knih za rok. K největšímu poklesu (35 %) došlo u počtu těch, kteří si za rok koupí alespoň 1 knihu. Stále ale platí fakt, že v rámci Evropy patří Česká republika mezi země s nejsilnější čtenářskou kulturou.²⁶

4.3.6 Produkce knih

Dle údajů poskytnutých Národní knihovnou ČR se v roce 2010 na české knižní produkci podílelo 2 736 různých nakladatelských subjektů, které vydaly alespoň jednu publikaci.²⁷ Významnou roli z tohoto hlediska hráli nakladatelé z Prahy, celkem

²⁶ Trávníček, J. (2010). Čtenáři a internauti.

²⁷ Pistorius, V., Pečenka, M., Žák, J., Balaščík, M., & Turečková, M. (2012). Zpráva o českém knižním trhu 2011/2012

688 subjektů, kteří se podíleli z téměř 27 % na celkové knižní produkci České republiky. Aktivita českých nakladatelů byla téměř totožná s předcházejícím rokem.

Více než stovku nových titulů vydalo celkem 21 privátních vydavatelů a 11 vydavatelů vysokých škol a státních institucí. Za velké vydavatelské subjekty lze dále považovat dalších třicet privátních vydavatelů, kteří vydali mezi 50-100 tituly. Je možné říci, že Česká republika vzhledem k počtu obyvatel stále patří mezi špičku zemí, které vykazují velkou knižní produkci.²⁸

4.4 Český knižní trh v roce 2011

Knižní produkce na začátku roku 2011 s sebou přinášela znepokojení z probíhající ekonomické krize, ale i z chystaného zvýšení DPH na knihy v roce 2012. Vše nasvědčovalo pokračování trendu minulých let. Očekával se nevelký pokles počtu neperiodických publikací, nebo alespoň jeho stagnace. Reálná čísla však ukazují něco jiného.

4.4.1 Počet vydaných knih

Dva roky po sobě docházelo k poklesu počtu vydaných titulů, proto byla situace roku 2011 nanejvýš překvapující, došlo totiž k jejich výraznému nárůstu. Tento dvojciferný procentuální nárůst počtu vydaných titulů nejenže znamenal rekord, ale toto tempo může být srovnáváno pouze s počátkem 90. let minulého století, kdy vydavatelé doháněli to, co se téměř 40 let vydávat nesmělo.

Bylo vydáno 18 985 titulů, což znamená 11% nárůst počtu vydaných knih oproti roku předcházejícímu. Jelikož neustále přetrvává situace nedostatku přesných údajů, můžeme jen odhadovat, nakolik s touto situací souvisel i nárůst celkového objemu prodeje knižní produkce a nakolik byl nárůst počtu titulů ovlivněn snižováním průměrných nákladů na úkor bestsellerů. Z celkového počtu 18 985 vydaných titulů bylo 16 886 novinek, což představuje téměř 89 %.²⁹

4.4.2 Průměrná cena a průměrný náklad

Jak již bylo řečeno, tyto dvě položky jsou velmi střeženým údajem, proto nelze s přesností říci ani jeden z uvedených údajů. Průměrný náklad se v roce 2011 stejně jako v roce předchozím pohyboval v rozmezí 3000 – 3500 výtisků. Stejnou hladinu jako

---

²⁸ Císař, J. (2011). Český knižní trh.

²⁹ Císař, J. (2012). Rekordní knižní produkce i v ekonomické krizi – 2.

v roce předchozím si zachovala i průměrná cena knih, která byla v roce 2011 odhadována zhruba na 240 Kč. Tento odhad vyplývá z korespondence průměrných cen u širokosortimentních prodejců a uvedených prodejních subjektů: knihkupectví Příbram a Luxor, firmy Kanzelsberger a distribuce PemicBooks.

4.4.3 Produkce knih

V roce 2011 se na české knižní produkci podílelo 2 529 vydavatelů, kteří na trh uvedli alespoň jednu knihu, což je o 8,6 % méně než v roce 2010. Významným podílem se na produkci knih opět podíleli nakladatelé z hlavního města Prahy.

V České republice je vydávání knih v porovnání s některými jinými státy EU stále rozloženo mezi velký počet vydavatelských subjektů. Dohromady 21 privátních vydavatelských subjektů a 16 vydavatelů vysokých škol a státních institucí se podílelo na přípravě více než 100 nových titulů, což je téměř 40 % celkové knižní produkce. Přibližně dalších 160 vydavatelů (privátních i státních institucí a vysokých škol) lze také označit za velké, 40 z nich vydalo v rozmezí 50-99 titulů, zbylých 120 připravilo 20-49 titulů. Vydání 10-19 neperiodických publikací připadá přibližně na 170 vydavatelů, zbývající většina patří k malým či příležitostným vydavatelům. Znovu lze tedy konstatovat, že Česká republika patří mezi špičku zemí s vysokou knižní produkcí.³⁰

4.5 Český knižní trh v roce 2012

Za zásadní změnu, která ovlivnila situaci českého knižního trhu v roce 2012 lze považovat zvýšení sazby DPH na knihy. Sazba, jejíž hodnota se vyšplhala na 14 %, vyvolala vlnu nevole z řad nakladatelů, knihkupců i samotných čtenářů.

4.5.1 Počet vydaných knih

Dle Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu počet vydaných knih v roce 2012 poklesl, a to na konečných 17 247 titulů neperiodických publikací. Jedná se o téměř 10% pokles oproti roku předcházejícímu.³¹

Úbytek vydaných titulů lze přičíst na vrub zvýšení sazby DPH na knihy, neboť nakladatelé snižují počet vydaných knih na úrok jejich nezdražení. Kombinace relativně malého trhu a vysokého DPH na knihy vede k tomu, že hodně titulů

---

³⁰ Císař, J. (2012). Rekordní knižní produkce i v ekonomické krizi – 2.

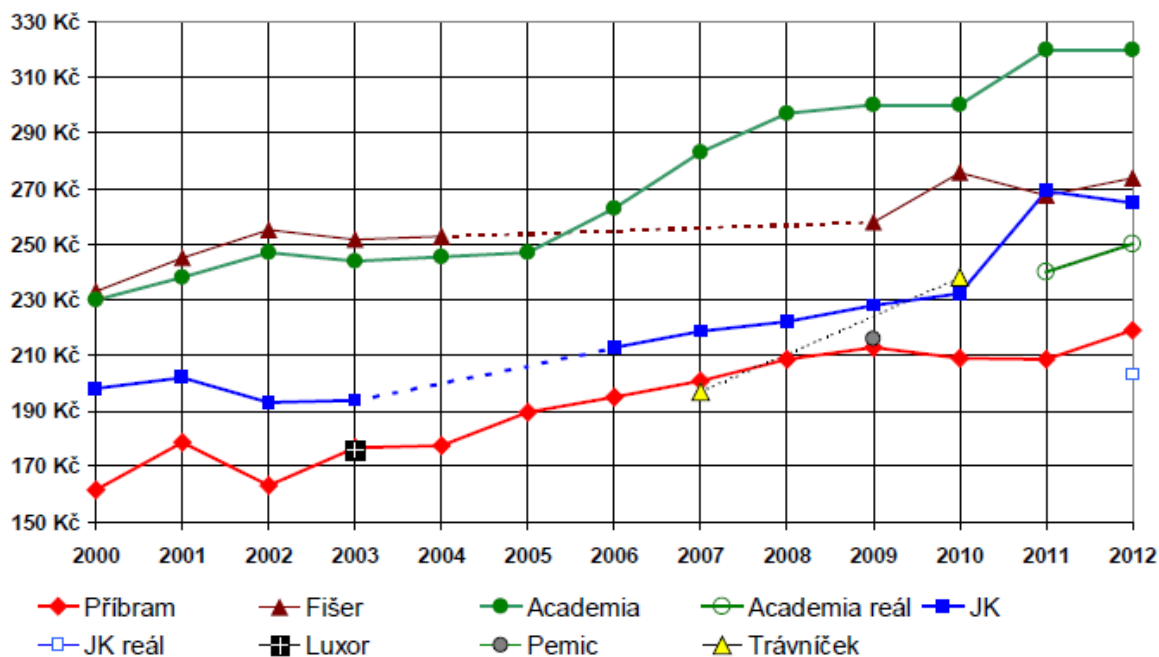
³¹ Národní informační a poradenské středisko pro kulturu. (2012). Kultura České republiky v číslech.

„nevychází“ ekonomicky, tím pádem nevychází vůbec a od jejich přípravy a vydání se ustoupí.³²

4.5.2 Průměrná cena knih

Průměrnou cenu knih v roce 2012 reprezentují číselné řady z let 2000-2012, které jsou znázorněny v následujícím grafu:

Graf 3: Průměrná cena knih v letech 2000-2012

Zdroj: Zpráva o českém knižním trhu 2012/2013

V grafu jsou zaznamenány údaje z knihkupectví v Příbrami (Příbram), řetězce knihkupectví Jana Kanzelsbergera (JK reál), pražských knihkupectví Knihy Trávníček (Trávníček), Knihkupectví Fišer (Fišer), dále údaje poskytnuté v jednom roce velkoobchodníkem Neoluxor na Václavském náměstí v Praze (Luxor) a distribucí PemicBooks (Pemic).

Průměrná cena se při prodeji jinými kanály výrazně liší, cena akademických knih je o 20-30 a v některých případech až o 90Kč vyšší než cena knih v prodejnách se zlevněnými knihami, lze však konstatovat, že průměrná cena knih stagnuje v posledních třech až čtyřech letech mezi 230 Kč a 240 Kč.

³² Lidovky.cz. (2014). Vysoké DPH zabíjí knižní trh, tvrdí nakladatelé. Češi přesto čtou.

4.5.3 Produkce knih

K mírnému nárůstu počtu nakladatelů, vydávajících alespoň jednu knihu za rok, došlo v roce 2012, kdy číslo aktivních nakladatelů vzrostlo na 2 663 subjektů. To je o 3,5 % více než v roce 2011, ale o 10,8 % méně než v roce 2010. Z tohoto celkového počtu nakladatelů jich více než polovina vydala pouze jeden titul. Produkci přesahující 10 titulů vykázalo 253 nakladatelství. Vydávání knih je soustředěno do velkých měst, hlavní postavení má Praha. Většina nakladatelů spadá do soukromého sektoru, který zajišťuje tři čtvrtiny celkové knižní produkce.³³

I zde hraje velkou roli zvyšování DPH, neboť je to právě nakladatel, který stanovuje maloobchodní cenu knih, to znamená, že u všech vydaných knih při zvyšování DPH nese celou tíhu právě on. U některých nakladatelů bylo právě těch pár procent, o kterých se zvýšilo DPH, ziskem, a proto nakladatelé vydání knih omezili či zcela zastavili.³⁴

---

³³ Pistorius, V., Pečenka, M., Michálek, J., Vlček, J., & Turečková, M. (2013). Zpráva o českém knižním trhu 2012/2013.

³⁴ Lidovky.cz. (2014). Vysoké DPH zabíjí knižní trh, tvrdí nakladatelé. Češi přesto čtou.

5. Titulová skladba vydávaných knih

Již víme, jaký je vývoj počtu vydaných knih a kolik v průměru za jednu knihu zaplatíme. Známe jejich náklad, produkci i problémy, se kterými se v současné době potýkají. Tyto informace nám ale neříkají nic o jejich struktuře. Nevíme, jaké druhy knih jsou vydávány, o které mají čeští čtenáři největší zájem, a ani to, zda bylo vydávání některých z nich omezeno. Proto se v následujících řádcích zaměřím na strukturu vydaných knih a její možné ovlivnění nejen zvýšením DPH u knih, ale i jinými faktory, které na skladbu vydaných knih mohou působit.

Na začátku této kapitoly bych ráda nejprve uvedla data zpracovaná Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu, která poukazují na strukturu vydávaných knih ze statistického pohledu. Poté zkonstatuji informace poskytnuté laskavými nakladateli.

Skladbu vydaných knih v České republice nejlépe představí následující tabulka:

Tabulka 5: Počty vydaných titulů v jednotlivých oborech v letech 2010-2012

Vydané tituly v jednotlivých oborech	2012	2011	2010
Literární texty	4 684	5 174	4 477
Školství, pedagogika, volný čas	1 494	1 210	1 048
Historie, biografie	1 390	1 681	1 527
Strojírenství, technologie, stavebnictví, obchod a řemesla	827	868	822
Politika, ekonomie	796	852	791
Právo, veřejná správa, sociální zabezpečení a sociální péče, pojišťovnictví	747	794	764
Lékařské vědy, zdravotnictví	644	738	640
Přírodní vědy	626	657	629
Všeobecnost	591	647	578
Sochařství, výtvarné umění, grafika, fotografie	475	563	615
Filozofie, psychologie	437	532	438
Náboženství, teologie	430	514	469
Matematika	421	476	392
Zemědělství, lesnictví, chov dobytka, lov zvěře a rybolov	412	460	443
Management, řízení a organizace	395	427	342
Filologie, jazyky, jazykověda	367	423	452
Sociologie, statistika	351	411	368
Hudba, divadlo, film apod. umění	346	407	275
Obchod, spoje, doprava, cestovní ruch	331	372	385
Územní plánování, urbanismus a tvorba krajiny, architektura	273	326	285
Geografie	267	320	284
Hry a sport	266	301	246
Domácí hospodaření	257	299	278
Dějiny literatury a literární kritika	210	261	253
Vojenství a vojenské vědy	127	176	162
Etnografie, kulturní antropologie	83	96	91

Zdroj: Kultura České republiky v číslech

Tabulka poukazuje na skutečnost, že nejvíce vydávaných titulů je z oboru literatura, která v roce 2012 tvořila více než 27 % roční produkce vydaných titulů. Podstatně menší procento tvoří tituly z oboru školství, pedagogika a volný čas, kterých bylo vydáno téměř 9 % z celkové produkce. Poprvé se však počet titulů tohoto oboru dostal před počet titulů oboru historie a biografie. Také lze poukázat na skutečnost, že tento obor jako jediný z uvedených vykazuje růst. Mezi další nejvíce vydávané obory řadíme již zmíněnou historii a biografii, strojírenství, technologie a stavebnictví, politiku a ekonomii, právo, lékařské a přírodní vědy. Mírný propad zaznamenaly obory: historie a biografie, sochařství, výtvarné umění, grafika a fotografie. Zbylé obory vykazují více či méně stejné počty vydaných knih.

Pokud můžeme o nějakém knižním odvětví tvrdit, že v posledních třech letech zaznamenává nárůst počtu vydaných knih, jedná se o literaturu pro děti a mládež. Množství těchto vydaných knih totiž od roku 2010 vzrostlo o 27 % na 1 688 vydaných titulů. Růst zaznamenávají i školní učebnice, jejichž množství vzrostlo od roku 2010 o téměř 39 %. Naopak největší propad zaznamenalo vydávání vysokoškolských učebnic a skript, které pokleslo od roku 2010 o 15 %. Tyto informace potvrzuje následující tabulka:

Tabulka 6: Počty vydaných titulů v letech 2010-2012

	2012	2011	2010
Počet titulů vydaných v roce	17 247	18 985	17 054
z toho beletrie	4 684	5 174	4 477
z toho dětské knihy	1 698	1 569	1 336
z toho školní učebnice	556	500	401
z toho vysokoškolská skripta a učebnice	966	1 096	1 135

Zdroj: Kultura České republiky v číslech

Za nárůstem vydávání dětských knih vidí mnozí odborníci obchodně spolehlivější kategorii prodeje. Pokles počtu vydaných vysokoškolských učebnic a skript lze připsat na vrub jejich internetovému šíření a obecně schopnosti najít informace na internetu.

5.1 Vydávání knih z pohledu nakladatelů

Po zhlédnutí výše uvedených statických dat si mnozí mohou říci, že k žádným změnám ve struktuře vydaných knih nedošlo. Oborová skladba je téměř stejná jako v loňských letech, k větším změnám došlo pouze u dětských knih a vysokoškolských učebnic. Kam se tedy promítají problémy, s kterými se nakladatelé kvůli zvýšení DPH u knih potýkají?! Statistiky zobrazují pouze čísla, neříkají nám nic o kvalitě vydaných titulů ani jejich finanční náročnosti, proto jsem oslovila řadu českých nakladatelských subjektů s dotazy, zda se zvýšení DPH na struktuře jimi vydávaných knih projeví. Musím ovšem podotknout, že jen málo z nich bylo ochotno svůj pohled sdělit.

Dle názoru jednoho z mnou oslovených nakladatelských subjektů lze změnu titulové skladby zjistit jen velice obtížně, nejlépe srovnávací meziroční (desetiletou) analýzou produkce jednotlivých nakladatelů. Určité změny ve struktuře ale viditelné jsou. Nakladatelství přestala vydávat drahé monografie a vícesvazkové edice. Nepodnikají dlouhodobé a drahé projekty, roste podíl jednoduššího čtiva. Zvyšuje se počet knih s nádechem bulvárních atributů od sexu až po horory a knih – návodů, jak

být úspěšný, jak se dožít vysokého věku apod. Tyto kroky jsou nakladatelé nuceni podnikat z prostého důvodu – tedy udržení svého podnikání. Nakladatelé nejenže kvůli zvýšení DPH odvádějí vyšší daň státu, ale potýkají se i s malým zájmem čtenářů, kteří si drahé svazky nemohou dovolit, a proto je jejich vydávání pozastaveno, v horším případě zrušeno.

O úbytku mnohosvazkových edic svědčí například: projekt Velké dějiny zemí Koruny české, který nakladatelství Paseka dokončilo po dlouhých patnácti letech, či projekt nakladatelství Libri, které svá Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku vydávalo v průběhu devíti let. Nemluvě o projektu nakladatelství Akropolis, jehož vydávání Díla Jaroslava Seiferta bylo zastaveno kvůli nedostatku finančních prostředků. Ač bylo v roce 2011 znovu obnoveno, zatím nikdo neví, zda bude projekt dokončen. Pokles vydávání těchto edic potvrdili i oslovení nakladatelé, kteří v některých případech uvedli jejich až 50% snížení oproti rokům předešlým.

Jeden z uvedených nakladatelských subjektů uvedl, že vydávání drahých monografií a vícesvazkových edic se bez finanční podpory neobešlo ani dříve, nyní to platí dvojnásobně. Proto se do jejich vydávání cílevědomě pouštějí jen ti nakladatelé, kteří nemají vztah k účelovým sezonním titulům, tedy ti, jimž nejde především o zisk, ale mají zájem o kulturní dopad na společnost.

Průzkumem trhu jsem zjistila, že zvýšení DPH má vliv zejména na nízkonákladové tituly, u kterých nelze předpokládat rychlou návratnost. Vyšší cena vyvolaná zvýšením DPH ještě více snižuje jejich prodejnost. Za nižší cenu je není možné nabízet, neboť při nízkém nákladu by výnosy nedosáhly výše nákladů vynaložených na jejich přípravu a výrobu, tudíž by byl každý výtisk více či méně ztrátový. Pokud tedy nakladatelé nízkonákladové tituly vydávat chtějí, volí co nejlevnější náklady na tisk i grafickou úpravu. Tím ale klesá typografická úroveň knih.

Zvýšení DPH snižuje koupěschopnost na knižním trhu, což v dlouhodobém horizontu znamená ochuzování pestré nabídky knih, zejména domácí tvorby, a vede k orientaci na mainstream – tedy nenáročné tituly pro nejširší masu čtenářů.

Ze získaných informací poskytnutých oslovenými nakladateli mohu vyvodit následující závěr: i když se změna struktury knih určuje jen velmi těžko, opravdu k ní došlo. Jsou to právě nakladatelé, kteří zvýšení DPH pociťují nejvíce, proto je jejich snahou vydávat obchodně bezpečnější kategorii knih. Neuskutečňují se tedy v takové

míře drahé a dlouhodobé projekty, nevydávají se nákladné monografie a knihy s příliš úzce zaměřenými obory. Nakladatelé přechází k vydávání jednoduššího čtiva, knížek pro děti a mládež, což značně snižuje rozmanitost knižní produkce. Nízké náklady znamenají i pokles typografické úrovně a přechod od pevné vazby knih k levnější variantě, tzv. paperbackům. Za touto situací nelze hledat jen zvýšení DPH, ale i špatnou finanční situaci obyvatel, drahé potraviny, léky, nezaměstnanost a řadu dalších faktorů, jež za „podřezání“ kultury mohou.

6. Další faktory ovlivňující knižní trh

Zvýšení DPH u knih mělo samozřejmě negativní dopad na jejich produkci, náklad, strukturu i prodej, nelze však jednoznačně tvrdit, že za současnou situaci českého knižního trhu stojí pouze tento faktor. Doznívající ekonomická krize, lidé bez práce, doba internetového vyhledávání informací a řada dalších aspektů současnou situaci knižního trhu řádně zahýbala. Velkou měrou přispěla jen samotná diskuze, která při rozhodování o změně DPH probíhala. Lidé, kteří sledovali boj knihkupců proti zvýšení sazby, se zalekli, že knihy budou drahé. Proto po jejím zvýšení usoudili, že knihy drahé jsou a přestali je kupovat.

Za nejvýznamnější činitele, které negativně působí na knižní trh, můžeme označit následující:

Růst cen základních komodit

Změny snížené sazby DPH v posledních letech se negativně neprojevily jen na situaci knižního trhu. Každé zvýšení sazby DPH lidé pocítují zejména u potravin, nealkoholických nápojů, léků a zdravotnických pomůcek, vodného, stočného, tepla a dalších. Tyto komodity jsou na rozdíl od knih statky nezbytnými a jejich spotřeba je na každodenním pořádku. Lidé tedy se zvyšujícími náklady na chod domácnosti omezují nákup statků zbytných, tedy i knih.

Nezaměstnanost

Růst nezaměstnanosti v ČR můžeme sledovat od konce roku 2008, jako jednu z mnoha reakcí na ekonomickou krizi. Od tohoto okamžiku se míra nezaměstnanosti vyšplhala z 5,3 % na dnešních 8,6 %. Současnou situaci na trhu práce můžeme označit jako rekordní, kdy počet lidí bez práce je nejvyšší v novodobé historii. Nutno říci, že za nárůstem nezaměstnanosti stojí i ukončení sezonních prací, proto se její postupné snižování očekává s jejich opětovným zahájením.³⁵

Osoby žijící na hranici chudoby

Ruku v ruce s nezaměstnaností přibývá i počet lidí, kteří jsou fakticky ohroženi chudobou. Jedná se o téměř pětinu obyvatel ČR. Dalších zhruba 700 tisíc lidí se nad hranicí bída pohybuje jen těsně. Lze říci, že se na hranici chudoby ocitá člověk, kterému

---

³⁵ Špačková, I. (2013). Česko má nejvíc nezaměstnaných v historii, blíží se hranici 600 tisíc.

po splacení všech poplatků zbyde jen 20 až 30 % volných příjmů. K nejhroženějším skupinám patří dlouhodobě a opakovaně nezaměstnaní, důchodci a osoby žijící samostatně, neúplné a vícečetné rodiny.³⁶

Elektronické knihy

Velký nástup elektronických knih (dále jen „e-knih“) v ČR je spojován s rokem 2010 a jejich obliba neustále roste. Zatímco v roce 2011 se prodej e-knih odhadoval na 17 tisíc kusů, o rok později stoupl na 200 tisíc prodaných e-knih, což představovalo cca 0,35 % finančního objemu celkového českého knižního trhu. Rok 2013 zaznamenal další nárůst na konečných 500 tisíc. Dlouhodobá průměrná cena e-knihy se pohybuje kolem 145Kč, tedy 62 % průměrné ceny knihy papírové. S růstem prodeje e-knih roste i počet jejich dostupných titulů, který se od roku 2010 zvýšil dvacet šestkrát na 6500 titulů.³⁷

Internet jako zdroj informací

Že je internet zdrojem informací dnes již nikdo nepochybuje. Lidé si zvykli využívat jeho služeb k získávání takových informací, ke kterým by se jen těžko dostávali. Proto s jejich stále vzrůstajícím objemem na internetu dochází k poklesu vydávání a hlavně prodeje odborných publikací, naučných slovníků a encyklopedií. Lidé si raději informace najdou na internetu, než aby za jejich získání platili. Nemluvě o času, který tím uspoří.

---

³⁶ Topinková, M. (2013). Pětina Čechů žije na hranici bída, nejvíce v pohraničí.

³⁷ Pistorius, V., Pečenka, M., Michálek, J., Vlček, J., & Turečková, M. (2013). Zpráva o českém knižním trhu 2012/2013.

7. Metodika

7.1 Sběr a zpracování dat

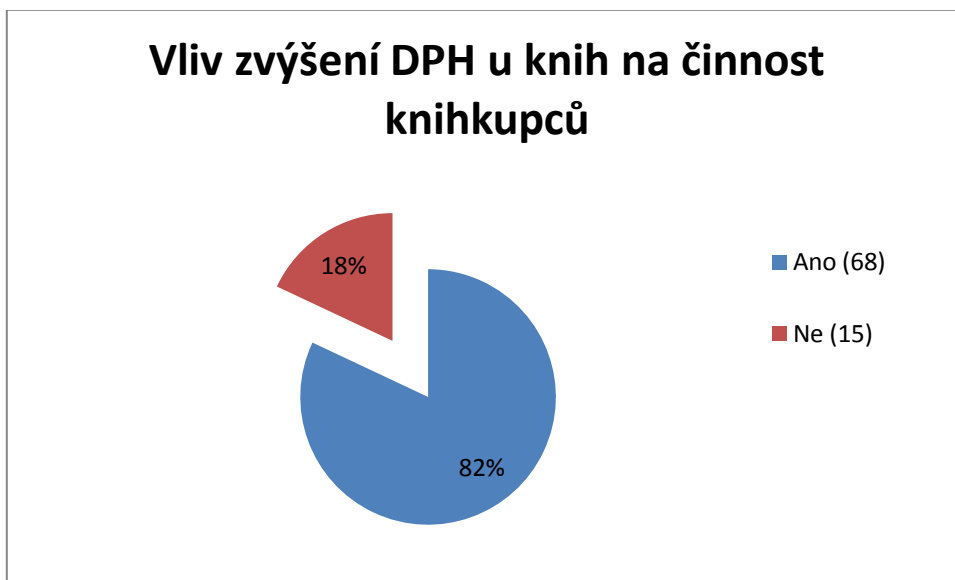
Pro ověření hypotézy zadané v bakalářské práci jsem zvolila dotazníkový sběr informací. Na úvod bych ráda zdůraznila, že získat jakákoli data týkající se českého knižního trhu nebylo lehké. Čeští knihkupci i nakladatelé si tato data velmi hlídají a jen neradi je zveřejňují. Z mnou oslovených téměř tří set respondentů si dotazník přečetlo 53 % oslovených a zpracováním odpovědí se zabývalo pouze 28 % dotázaných. Osloveni byli knihkupci napříč Českou republikou.

Tuto variantu získání informací jsem zvolila jako poslední možnou, neboť získat konkrétní data je pro jejich interní ráz velmi těžké. Vzhledem k neochotě poskytování jakýchkoliv dat o svém podnikání je dotazník velmi stručný s cílem neodradit respondenty dobou strávenou jeho vyplňováním. Obsahuje pouze 8 otázek, které se dělí na otázky uzavřené, kde respondenti vybírají z několika odpovědí, a otevřené, kde sdělují své vlastní názory. Výsledky dotazníku jsou graficky zobrazeny.

8. Výsledky

Otázka č. 1. Ovlivnilo zvýšení DPH u knih vaši činnost: Z 83 respondentů 68 (82 %) zaznamenalo vliv zvýšení DPH na svou činnost, zbylých 15 (18 %) vliv zvýšení DPH nepocítilo.

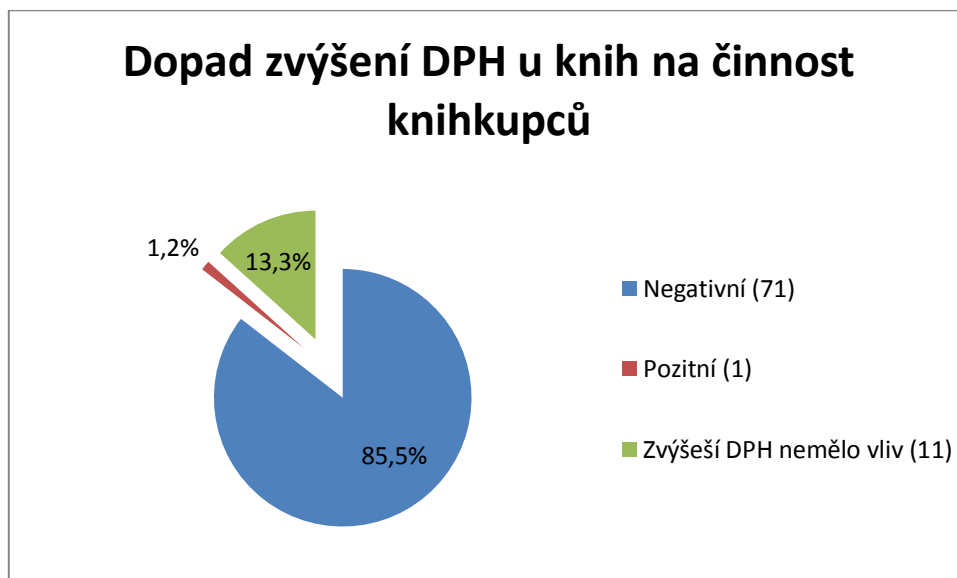
Graf 4: Vliv zvýšení DPH u knih na provoz činnosti knihkupců

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka č. 2. Dopad zvýšení DPH na vaši činnost: Z 83 respondentů 71 (85,5 %) uvedlo negativní dopad, 1 (1,2 %) respondent uvedl pozitivní a zbylých 11 (13,3 %) uvedlo, že zvýšení DPH u knih nemělo žádný vliv na jejich podnikatelskou činnost.

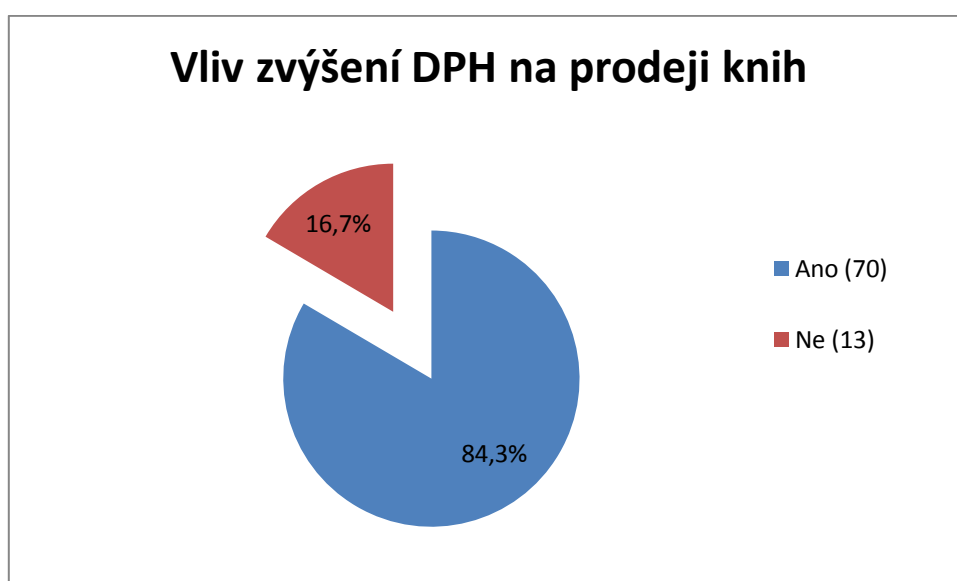
Graf 5: Důsledek zvýšení DPH u knih na činnost knihkupců

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka č. 3. Projevilo se zvýšení DPH na prodeji knih: Z 83 respondentů jich 70, tedy (84,3 %) uvedlo, že zvýšení DPH ovlivnilo prodej knih, 13 (16,7 %) dotázaných odpovědělo záporně.

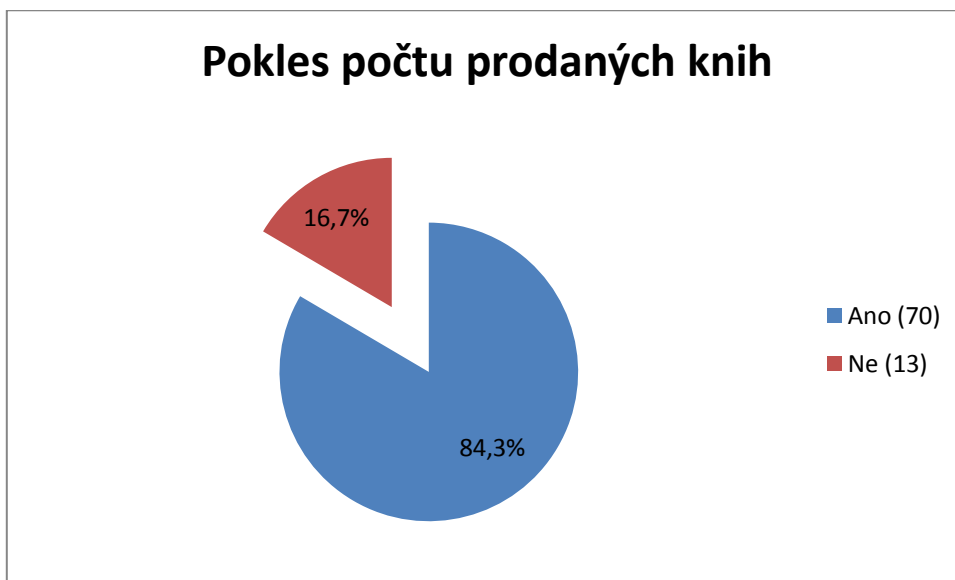
Graf 6: Dopad zvýšení DPH na prodej knih

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka č. 4. Snížení počtu prodaných knih: Z 83 respondentů 70 (84,3 %) uvedlo pokles prodeje knih, ostatních 13 (16,7 %) odpovědělo, že k poklesu prodeje knih nedošlo.

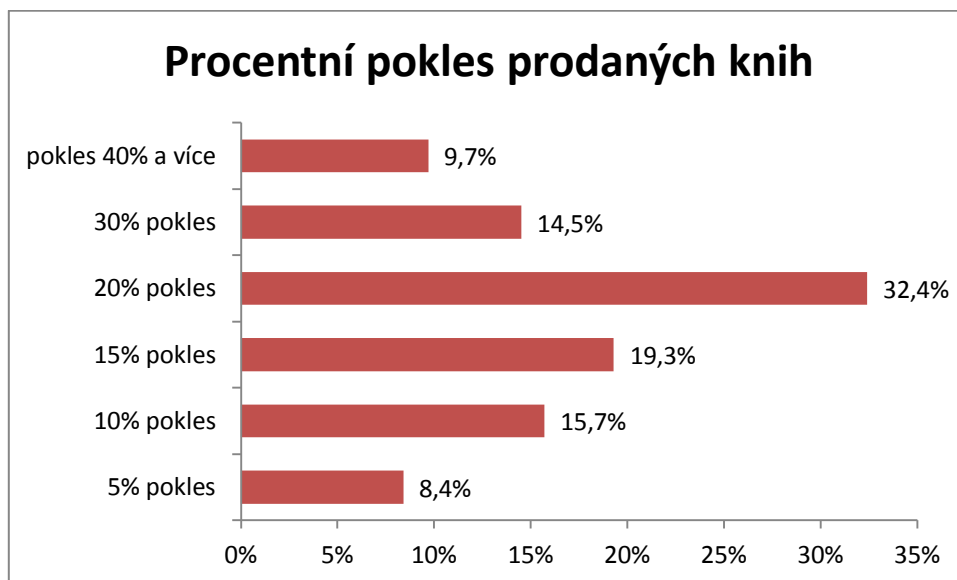
Graf 7: Snížení počtu prodaných knih

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka č. 5. O kolik svazků knih se prodalo méně: Ze 70 respondentů, kteří uvedli snížení prodeje knih, jich nejvíce, tedy 30 % zaznamenalo 20% pokles prodeje knih, 19,3 % dotázaných uvedlo 15% pokles prodeje, 15,7 % odpovědělo, že prodej knih klesl o 10 % a 14,5 % osloveným klesl prodej knih o 30 %. Vyšší než 40% pokles zaznamenalo 9,7 % dotázaných, 5% pokles uvedlo 8,4 % knihkupců.

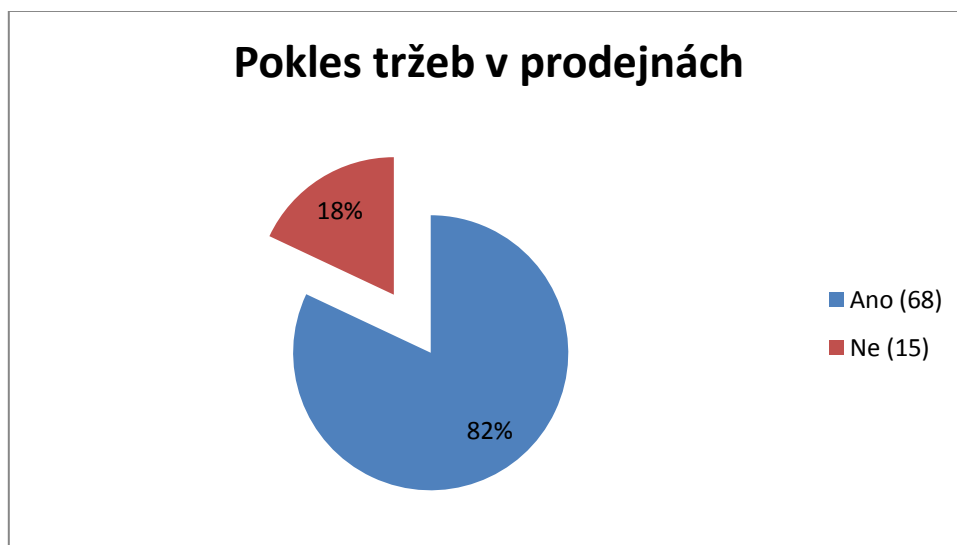
Graf 8: Procentní snížení počtu prodaných knih

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka č. 6. Snížení tržeb v prodejnách: Z 83 respondentů 68 (82 %) uvedlo pokles tržeb ve svých prodejnách, ostatních 15 (18 %) odpovědělo, že k poklesu tržeb nedošlo.

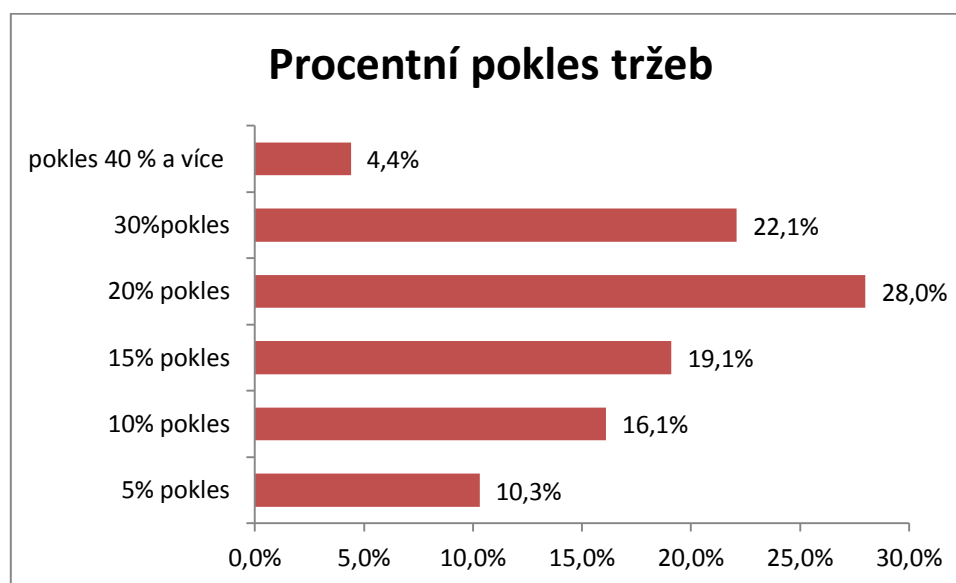
Graf 9: Snížení tržeb v prodejnách

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka č. 7. O kolik procent se snížily tržby: Z 68 respondentů, kteří uvedli pokles tržeb ve svých prodejnách, jich nejvíce, tedy 28 % zaznamenalo 20% pokles tržeb, 22,1 % dotázaných uvedlo 30% pokles tržeb, 19,1 % odpovědělo, že tržby klesly o 15 % a 16,1 % osloveným klesly tržby o 10 %. Vyšší než 40% pokles zaznamenalo 4,4 % dotázaných, 5% pokles uvedlo 10,3 % knihkupců.

Graf 10: Procentní pokles tržeb v prodejnách

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka č. 8. Jiné faktory ovlivňující prodej knih: Z 83 respondentů 9 uvedlo, že prodej knih žádné jiné faktory neovlivňují, ostatních 74 uvedlo více odpovědí.

Nejčastější odpovědí byl prodej e-knih (22x) spolu s nezaměstnaností (18x). Další faktory, které podle knihkupců ovlivňují prodej knih, jsou: zdražování všech komodit a hlavně potravin (11x), slabá kupní síla obyvatelstva (11x), nízké platy (9x) a fakt, že lidé více šetří (8x). Další respondenti uváděli, že za snižujícím se prodejem knih stojí možnost najít informace na internetu (8x) či skutečnost, že mladí lidé málo čtou (7x). Snižování tržeb zdůvodňují knihkupci i velkou konkurencí jak v podobě internetového knihkupectví (7x), tak prodeje knih v supermarketech (2x), které nabízejí knihy levněji. Jako další příčiny byly uvedeny: vyšší návštěvnost knihoven, inflace, nezájem o tištěná média, snížení kulturní úrovně a změna způsobu trávení volného času.

9. Diskuze

Záměrem této části práce bylo zjistit, zda mělo zvyšování DPH u knih dopad na jejich prodej. Chtěla jsem potvrdit, nebo vyvrátit domněnku, že za současnou situaci českého knižního trhu stojí právě politika DPH. Snižování počtu vydaných titulů, růst cen knih, úbytek nakladatelských subjektů, menší počty prodaných knih. Tak lze charakterizovat současný stav našeho knižního trhu. Může tedy za to všechno pouze DPH?!

Z téměř tří set rozeslaných dotazníků byla vyplněna necelá třetina z nich. Na základě těchto informací byla celková úspěšnost dotazníku vyhodnocena na 28 %. Tuto skutečnost příkládám neochotě českých knihkupců poskytovat jakákoliv data týkající se jejich podnikání. Dotazník se skládal z 8 otázek a byl sestaven tak, aby jeho vyplnění zabralo minimum času. U většiny otázek byly odpovědi uzavřené, u zbylých otevřené s možností více odpovědí. Dotazníková forma sběru dat byla zvolena jako poslední varianta k získání alespoň základních informací, neboť žádná konkrétní data mi poskytnuta nebyla s odkazem na jejich interní stránku.

Otázky č. 1 a 2 se týkaly vlivu zvýšení DPH u knih na činnost knihkupců. Celých 82 % dotázaných respondentů potvrdilo domněnku, že zvýšení sazby DPH u knih vedlo k ovlivnění jejich podnikatelské činnosti, zbylých 18 % ji vyvrátilo. Dále z drtivé většiny odpovědí vyplynulo, že toto ovlivnění mělo negativní dopad na jejich podnikání.

Otázky č. 3, 4 a 5 zjišťovaly projev zvýšení DPH na prodej knih. Zda došlo k jejich úbytku a popřípadě o kolik procent se jejich prodej snížil. Plných 84,3 % knihkupců odpovědělo, že zvýšení DPH se na prodeji knih skutečně projevilo a k poklesu prodaných knih došlo. Škála poklesu prodeje se pohybovala v rozmezí od 5 % až po 50 %, přičemž nejvíce knihkupců, tedy 32,4 % uvedlo 20% pokles prodeje knih. Mezi další časté odpovědi, které uvedlo 19,3 % dotázaných, řadím 15% pokles, 10% pokles, který uvedlo 15,7 %, a 30% pokles prodeje knih, který uvedlo 14,5 % oslovených. Mezi méně časté odpovědi patřil 40% a 5% pokles, výjimečná odpověď byl 50% pokles prodeje knih.

Otázky č. 6 a 7 se zabývaly poklesem tržeb v prodejnách. Tento pokles zaznamenalo 82 % dotázaných. Obdobně jako u úbytku počtu prodaných knih i snížení

tržeb dosahovalo škály v rozmezí 5 % až po 50 %. Nejvíce respondentů odpovědělo, že pokles tržeb byl o 20, 30, 15 a 10 %, což přímo koresponduje s poklesem prodaných knih.

Někteří z dotázaných uvedli zajímavé odpovědi. Zdůraznili, že v jejich knihkupectví pokles prodeje knih není přímo úměrně doprovázen poklesem tržeb. Ty jim neklesají tolik díky doplňkovému prodeji. Kromě knih prodávají ještě další sortiment, kterým tržby z prodeje knih „nahrazují“. Tento proces lze např. velmi dobře pozorovat u firmy Levné knihy, která postupně nahrazuje regály knih dalším a dalším druhem zboží.

Otázka č. 8 se dotazovala, zda prodej knih mimo zvýšení DPH ovlivňují i jiné faktory. 89 % knihkupců uvedlo, že za pokles prodeje nemůže jen zvýšení DPH u knih, ale celá řada dalších okolností. Většina z dotázaných jich uvedla hned několik. Mezi nejvíce zmíněné faktory patří nezaměstnanost, kterou uvedlo 24 dotázaných, a prodej elektronických knih, jež zmínilo 18 respondentů. Další časté odpovědi, které uvedlo 11 dotázaných, byly: zdražování všech komodit a hlavně potravin a slabá kupní síla obyvatelstva. Devět knihkupců vidí za současnou situací nízké mzdy a dostupnost informací na internetu. Sedm respondentů poznamenalo, že lidé více šetří a mladí lidé méně čtou. Za snížením svých tržeb vidí dalších sedm z nich i velkou konkurenci v podobě internetového knihkupectví a prodeje knih v supermarketech, kde jsou ceny knih nižší. Za zamyšlení stojí i následující ojedinělé odpovědi: inflace, vyšší návštěvnost knihoven, nezájem o tištěná média, snížení kulturní úrovně či změna způsobu trávení volného času.

10. Příjmy veřejných rozpočtů

Výše uvedené analýzy, prováděné u nakladatelských a knihkupeckých subjektů, prokázaly jejich zhoršené postavení na knižním trhu, provázené špatnou ekonomickou situací, nižšími maržemi, tržbami a řadou dalších problémů. Toto zjištění s sebou přináší následující otázky. Zastavila se lavina dopadů, kterou zvýšení DPH u knih spustilo, nebo snížení příjmů u nakladatelů a knihkopců tuto lavinu ještě více prohloubilo? Mohlo zvýšení sazby DPH u knih ovlivnit i další daňové odvody?!

Daně lze považovat za nejdůležitější příjmy veřejných rozpočtů, které slouží ke krytí veřejných výdajů. Vládní výdaje od konce 19. století nepřetržitě rostou a tím si žádají stále větší a větší finanční prostředky. Proto je snahou vlády získat co možná nejvíce příjmů do veřejných rozpočtů. Z tohoto důvodu dochází k neustálému zvyšování daní, zejména DPH.

Ať už Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky uvedla ve svých důvodových zprávách ke zvýšení sazeb DPH jakékoli argumenty: snaha o snížení daňových úniků, realizace penzijní reformy či poskytnutí peněžních prostředků přímo nízkopříjmových skupinám, hlavním cílem zvýšení daně bylo právě navýšení příjmů veřejných rozpočtů. Tato snaha však nikdy nemůže být zcela úspěšná, neboť zde působí důchodový efekt daní, který zjednodušeně říká: čím vyšší daň je na statky a služby uvalena, tím více spotřebitelé šetří a méně nakupují. Proto jsou předpokládané příjmy do státního rozpočtu vždy mnohem vyšší než příjmy skutečné. Nejenže tedy zvýšení DPH nepřineslo slibovanou výši příjmů, ovlivnilo ještě další důležité příjmy státního rozpočtu: příjmy daní z příjmů právnických a fyzických osob.

10.1 Daň z příjmů

Daň z příjmů rozlišuje dvě základní daně:

- daň z příjmů právnických osob, kde je daň uvalována na příjem obchodních společností,
- daň z příjmů fyzických osob, která zdaňuje veškeré příjmy jakékoli fyzické osoby od jejího narození až do smrti.

Spolu s daní z přidané hodnoty a sociálním pojištěním tvoří tato daň jeden z nejdůležitějších příjmů veřejných rozpočtů.

10.1.1 Daň z příjmů právnických osob

Je první ze dvou základních příjmových daní. Zdaňuje příjmy subjektů založených za účelem podnikání, ale i ostatních subjektů, jako jsou: nadace, občanská sdružení či příspěvkové organizace. Předmětem daně jsou veškeré příjmy z činností a z nakládání s majetkem, u nepodnikatelských subjektů příjmy z činností uskutečňovaných za účelem dosažení zisku.

10.1.2 Daň z příjmu fyzických osob

O dani z příjmů fyzických osob můžeme mluvit jako o jedné z nejznámějších daní. Dotýká se všech ekonomicky aktivních obyvatel a tvoří významnou část příjmů státního rozpočtu. Předmětem daně jsou jednotlivé druhy příjmů rozdělené do 5 skupin:

- Příjmy ze závislé činnosti
- Příjmy ze samostatné činnosti
- Příjmy z kapitálového majetku
- Příjmy z nájmu
- Ostatní příjmy³⁸

K našim účelům postačí popsání následujících skupin:

Příjmy ze závislé činnosti

Jedná se o příjmy plynoucí z pracovně- právních vztahů, kdy příjmem je mzda. Příjemce těchto příjmů je zaměstnanec, plátcem zaměstnavatel.

Příjmy ze samostatné činnosti

Jsou takové příjmy, které podnikatel provozuje vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Patří sem mimo jiné i: příjmy ze živnostenského podnikání a příjem z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem.

10.1.3 Vliv snížení zisku na daň z příjmů

Jsou to právě výše uvedené příjmy, které byly zvýšením daně z přidané hodnoty oslabeny. Nakladatelé i knihkupci o části těchto příjmů přišli. Řada nakladatelských subjektů musela svoji činnost omezit, jiní zkrachovali, a ti, kteří se na trhu udrželi, toho

---

³⁸ Zákon o daních z příjmů, Část první, Daň z příjmů fyzických osob.

mnohdy dosáhli obětováním svých jediných zisků. Knihkupci snižovali své marže na úkor nezdražování knih a spolu se slabší poptávkou po knihách přicházeli o zákazníky a tržby. Ruku v ruce se snížením tržeb docházelo i ke snižování mezd, které nakladatelé a knihkupci svým zaměstnancům vypláceli. Snížení mezd a tržeb tedy koresponduje se snížením daně z příjmů, neboť snížené mzdy a tržby snižují základ daně z příjmů nakladatelům a knihkupcům, a tedy i jejich konečnou daň odvedenou státu.

Lze tedy konstatovat, že zvýšení daně z přidané hodnoty mělo negativní dopad nejen na samotné spotřebitele, nakladatele a knihkupce, ale i na stát. Do veřejných příjmů, jejichž částky měly být vlivem zvýšení sazby DPH vyšší, plynuly příjmy nižší vlivem nižších odvodů na dani z příjmů u nakladatelů a knihkupců.

11. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit, jaké ekonomické dopady vyvolalo zvyšování DPH u knih. Dosažení cíle však nebylo úplně jednoduché. Při psaní své práce jsem se potýkala s nedostatkem informací o knižní produkci, ceně knih a knižním trhu celkově. Vycházela jsem ze skrovných zpráv o situaci českého knižního trhu před zvyšováním sazby DPH u knih v roce 2010 a 2011 a po jejím zvýšení z 10 % na 14 % k 1. 1. 2012 a z informací poskytnutých laskavými knihkupci a nakladateli. V neposlední řadě též z internetových článků a zákonů.

Analýza trhu odhalila, že obavy čtenářů ze zdražování knih byly zbytečné. Zvýšení DPH se do ceny knih příliš nepromítlo. Ta totiž poslední čtyři roky stagnuje na hranici mezi 230 – 240 Kč. Jako příčina se ukázala snaha nakladatelů nepřekročit určitou hranici ceny, za kterou si lidé knihy ještě koupí. Jejich úsilí knihy nezdražovat mělo ovšem negativní dopad právě na ně samotné. Analýza prokázala, že se zvyšováním DPH klesá počet vydaných titulů knih. Nakladatelé nesoucí celou tíhu DPH na svých bedrech přišli o části či většinu zisků, a proto přestali vydávat některé připravované tituly. Tím se ztenčil nejen počet vydaných knih, ale hlavně pestrost knižní produkce. Pokles se projevil i v samotném počtu nakladatelských subjektů, řada z nich vlivem zvyšování jednoduše knihy přestala vydávat nebo zbankrotovala. Byla prokázána i změna titulové skladby knih, kdy se nakladatelé museli přizpůsobit dané situaci na trhu. Přestali vydávat drahé monografie a vícesvazkové edice. Odstoupili od dlouhodobých projektů a zaměřili se na vydávání knih s větší jistotou prodeje. Kvalitní literaturu tedy nahradilo jednodušší čtivo, kvalitní vazbu zase paperbacky.

Negativně poznamenalo zvyšování DPH u knih i činnost knihkupců. Pomocí dotazníkového šetření byl zjištěn úbytek zákazníků, pokles prodeje knih i snížení tržeb v knihkupectvích. Vyšlo najevo, že za touto situací nestojí pouze zvyšování sazby DPH u knih, ale celá řada dalších faktorů, které spolu jdou ruku v ruce. Nezaměstnanost, nedostatek finančních prostředků, nízká kupní síla obyvatelstva. Neúměrný růst důchodů vůči růstu cen nezbytných komodit. Dostupnost nacházení informací na internetu či stále více vzrůstající prodej e-knih, které jsou oproti papírovým knihám levnější. K tomu všemu lze ještě přičíst malý zájem obyvatel a zejména dětí o čtení. Z tohoto šetření vyplynul i úbytek kamenných knihkupectví, která tlak DPH neunesla.

Další ekonomický dopad, který byl zvýšením DPH u knih zaznamenán, vyvolala špatná ekonomická situace nakladatelů a knihkupců. Jak již bylo prokázáno, vlivem zvýšení DPH u knih klesly nakladatelům i knihkupcům tržby, a tedy i mzdy jejich zaměstnanců. Pokles tržeb a mezd z daňového hlediska znamená pokles základu daně z příjmů a daně samotné. Zvýšení DPH u knih tedy vyvolalo snížení daně z příjmů u nakladatelů a knihkupců, což znamenalo nižší příjmy do veřejných rozpočtů.

Závěrem lze tedy říci, že i když za současnou situací českého knižního trhu nestojí pouze zvyšování DPH, podepsalo se na něm velmi negativně a to jak z pohledu nakladatelů a knihkupců, tak i čtenářů. Vlivem zvýšení docházelo ke změnám edičních plánů, pozastavování vydávání nových titulů a menší pestrosti knižní produkce. Počty vydaných titulů se snížily, knihy o trochu podražily a nakladatelé začali šetřit, což se v některých případech odrazilo na kvalitě knih. Lidé z obavy z vysokých cen přestali knihy kupovat, začali více navštěvovat knihovny a dali přednost levnějším e-knihám. A i přesto, že současná vláda uvažuje od roku 2015 o zavedení druhé snížené sazby DPH, která by byla nižší než současných 15 % a knihy by do ní patřily, odborníci i knihkupci se shodují na jediném: problémy knižního trhu to nevyřeší, knihy nezlevní a lidé více číst nezačnou.

12. Summary

The aim of the bachelor work was to find out the economic impacts of increasing of a value added tax (VAT) on books. However, the achievement of the goal was not easy. While writing my work I was facing the lack of information about book production, price of books and about book market overall.

From the searching done in the process of writing the bachelor work, I found out that the increasing of the VAT on books, together with other factors, influenced very negatively the Czech book market. This can be seen from the view of publishers, booksellers and also readers. As a result of the increasing VAT on books, plans of edition were changed and new books publishings were delayed. This caused a smaller variety of book production. The number of publishing books diminished, books rose in price a little bit and publishers started to economize. This fact reflected in quality of books in some cases. Books with easier content or children's books started to be more published than before because there is a certainty of the selling. On the contrary, the publishing of expensive books or several volumes books was reduced.

The decrease also occurred in the number of publishers and booksellers. Many of them suffered from loss of profits, some of them were not able to carry the weight of the VAT and went bankrupted. Incomes of public budget were also affected by this situation. Amounts of collected taxes decreased in the consequence of decreasing of the basis of income tax of publishers and booksellers.

Due to high prices of books, people stopped to buy them, started to go more to libraries and also started to prefer cheaper e-books. The number of active readers also decreased, young people prefer other activities.

To sum up, we can say that the situation on the Czech book market should not be ignored. Although the current Czech government speculate about the implementation of the second reduced tax of the VAT which would be lower than current 15 % and books would be incorporated into it, experts and booksellers think the same. The problems of book market would not be solved, books would not be cheaper and readers would not read more.

Key words: Value added tax, Books, Books market, Bookseller, Publisher

JEL H: Public Economics

Seznam použité literatury

Publikace:

1. Boněk, V., Běhounek, P., Benda, V., & Holmes, A. (2001). Lexikon -Daňové pojmy. Ostrava: Motloch – Sagit.
2. Vančurová, L., Láchová, L. (2012). Daňový systém ČR 2012. Praha: VOX a. s.
3. Láchová, L. (2007). Daňové systémy v globálním světě. Praha: ASPI.
4. Kubátová, K. (2010). Daňová teorie a politika. Praha: Wolters Kluwer ČR.
5. Pistorius, V. (2011). Jak se dělá kniha. Příbram: Pistorius & Olšanská.
6. Trávníček, J. (2010). Čtenáři a internauti. Brno: Host – vydavatelství, s.r.o

Elektronické zdroje:

7. Vesecký, Z. (2013). *Změny v DPH matou podnikatele, za posledních 20 let už šestkrát*. Dostupné z <http://www.podnikatel.cz/clanky/zmeny-v-dph-matou-podnikatele-za-poslednich-20-let-uz-sestkrat/>
8. Sněmovní tisk 377/0, část č. 1 / 2, Novela zákona o dani z přidané hodnoty-EU. Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky. Dostupné z <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=377&CT1=0>
9. Sněmovní tisk 859/0, část č. 1 / 4, Novela zákona o dani z přidané hodnoty. Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky. Dostupné z <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=859&CT1=0>
10. Jedlička, J. (2013). Daň z přidané hodnoty v Evropské unii. *Měsíčník EU aktualit*, 2013(112), 9-10. Dostupné z http://www.csas.cz/static_internet/cs/Evropska_unie/Mesicnik_EU_aktualit/Mesicnik_EU_aktualit/Prilohy/mesicnik_2013_01.pdf
11. Šmíd, T. (2011). *Dopad zvýšení DPH na knihy*. Dostupné z <http://www.revuepolitika.cz/clanky/1434/dopad-zvyseni-dph-na-knihy>

12. European commission. (2014). VAT Rates Applies in the Member States of the European Union. Dostupné z http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/vat/how_vat_works/rates/vat_rates_en.pdf
13. Eurostat. (2013). *Taxation trends in the European Union*. Dostupné z http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-DU-13-001/EN/KS-DU-13-001-EN.PDF
14. Vesecký, Z. (2013). *Zpráva o českém knižním trhu. Vše se točí kolem DPH*. Dostupné z <http://www.podnikatel.cz/clanky/zprava-o-ceskem-kniznim-trhu-vse-se-toci-kolem-dph/>
15. Pistorius, V. (2011). *DPH a knižní trh. Ikaros, 15(7)*, 1-2. Dostupné z <http://www.ikaros.cz/node/7012>
16. Národní informační a poradenské středisko pro kulturu. (2011). *Kultura České republiky v číslech*. Dostupné z http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2009/03/Kultura_v_cislech_2011_web.pdf
17. Pistorius, V., Pečenka, M., Žák, J., Balaščík, M., & Turečková, M. (2012). *Zpráva o českém knižním trhu 2011/2012*. Dostupné z <http://www.sckn.cz/content/zpravy/file-847.pdf>
18. Pistorius, V. (2010). *Ceny českých knih*. Dostupné z <http://www.pistorius.cz/KNIZNITRH/pdf/ceny.pdf>
19. Císař, J. (2011). *Český knižní trh*. Dostupné z <http://www.czechlit.cz/odkazy/cesky-knizni-trh/>
20. Císař, J. (2012). Rekordní knižní produkce i v ekonomické krizi – 2. *Čtenář, 64(4)*, 1-3. Dostupné z <http://ctenar.svkk1.cz/clanky/2012-roc-64/4-2012/rekordni-knizni-produkce-i-v-ekonomicke-krizi-2-96-1183.htm>
21. Národní informační a poradenské středisko pro kulturu. (2012). *Kultura České republiky v číslech*. Dostupné z http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2009/03/Kultura_v_cislech_2012_web.pdf

22. Lidovky.cz. (2014). *Vysoké DPH zabíjí knižní trh, tvrdí nakladatelé. Češi přesto čtou*. Dostupné z http://www.lidovky.cz/vysoke-dph-zabiji-knizni-trh-tvr-di-nakladatele-cesi-presto-ctou-pwv-/kultura.aspx?c=A140202_153919_ln_kultura_hep
23. Pistorius, V., Pečenka, M., Michalek, J., Vlček, J., & Turečková, M. (2013). *Zpráva o českém knižním trhu 2012/2013*. Dostupné z <http://sckn.cz/content/zpravy/file-936.pdf>
24. Špačková, I. (2013). *Česko má nejvíc nezaměstnaných v historii, blíží se hranici 600 tisíc*. Dostupné z http://ekonomika.idnes.cz/nezamestnanost-v-cr-za-leden-2013-dmj-/ekonomika.aspx?c=A130208_091836_ekonomika_spi
25. Topinková, M. (2013). *Pětina Čechů žije na hranici bídy, nejvíce v pohraničí*. Dostupné z http://zpravy.idnes.cz/chudoba-v-cesku-narusta-0v6-/domaci.aspx?c=A131112_141126_domaci_maq
26. Zákon o daních z příjmů, Část první, Daň z příjmů fyzických osob.

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obrázek 1: Dopady zvýšení sazby DPH u knih pro nakladatele	23
Tabulka 1: Vývoj sazby DPH	15
Tabulka 2: Přehled základních a snížených sazeb DPH uplatňovaných na knihy, noviny a e-knihy v zemích EU k 1. 7. 2013	20
Tabulka 3: Vývoj průměrné ceny knih v knihkupectví Olšanská.....	28
Tabulka 4: Porovnání aktivit čtenářů v letech 2007 a 2010	29
Tabulka 5: Počty vydaných titulů v jednotlivých oborech v letech 2010-2012	35
Tabulka 6: Počty vydaných titulů v letech 2010-2012.....	36
Graf 1: DPH u knih v zemích EU v roce 2013	21
Graf 2: Průměrná cena knih v letech 2000 - 2010	27
Graf 3: Průměrná cena knih v letech 2000-2012	32
Graf 4: Vliv zvýšení DPH u knih na provoz činnosti knihkupců	42
Graf 5: Důsledek zvýšení DPH u knih na činnost knihkupců	43
Graf 6: Dopad zvýšení DPH na prodej knih	43
Graf 7: Snížení počtu prodaných knih.....	44
Graf 8: Procentní snížení počtu prodaných knih.....	45
Graf 9: Snížení tržeb v prodejnách.....	45
Graf 10: Procentní pokles tržeb v prodejnách	46

Přílohy

Příloha 1: Dotazník pro osoby provozující knihkupeckou činnost

Příloha 1: Dotazník pro osoby provozující knihkupeckou činnost

Dopady zvýšení DPH u knih

Dobrý den, jmenuji se Kateřina Nováková a jsem studentkou 3. ročníku Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Tento dotazník slouží k získání informací, které použiji za účelem dokončení mé bakalářské práce na téma: Ekonomické dopady zvýšení DPH u knih. Všechny informace získané z dotazníku jsou zcela anonymní a poslouží pouze ke studijním účelům.

Ovlivnilo zvýšení DPH u knih Vaši činnost?

- Ano
- Ne

Jaký dopad mělo toto zvýšení na Vaši činnost?

- Pozitivní
- Negativní
- Zvýšení DPH dopad nemělo

Projevilo se zvýšení DPH na prodeji knih?

- Ano
- Ne

Došlo ke snížení počtu prodaných knih?

- Ano
- Ne

O kolik svazků knih se prodalo méně? (Uveďte prosím procentní pokles.)

- Knih se neprodalo méně
- Knih se prodalo méně o:

Došlo ke snížení tržeb ve Vaší prodejně?

- Ano
- Ne

O kolik procent se tržby snížily?

- Tržby se nesnížily
- Tržby se snížily o:

Ovlivňují podle Vás prodej knih i jiné faktory?

- Ne
- Ano, prodej knih ovlivňují tyto faktory: